

Årsrapport
2023

NØKKELTALL

	2023	2022	2021	2020	2019
Nøkkeltall fra driftsregnskapet					
Premieinntekter	261 119	228 949	202 298	129 302	152 215
Utbetalte pensjoner	94 983	87 852	83 148	75 354	73 758
Forsikringstekniske avsetninger	180 207	162 212	139 786	-67 811	93 478
Driftskostnader	14 675	15 482	13 242	12 352	7 166
Årsresultat	7 031	22 788	13 245	15 654	18 483
Renteresultat	170 525	-129 129	78 919	65 421	39 689
Risikoresultat	16 071	3 356	5 056	-885	9 585
Disponert til/fra tilleggsavsetninger			78 871	20 000	5 000
Disponert til/fra bufferfond	170 154	-129 043			
Disponert til/fra RUF	8 035	1 592	2 576	47	35
Nøkkeltall fra balansen					
Egenkapital	255 456	251 474	224 322	209 353	191 908
Premiereserve	2 205 743	2 025 535	1 863 323	1 723 527	1 791 349
Bufferfond	837 689	667 535			
Tilleggsavsetninger			143 871	65 000	45 000
Kursreguleringsfond			648 516	516 918	430 567
Premiefond	226 300	300 894	311 960	320 155	123 081
Risikoutjevningfond	13 442	5 035	3 443	867	820
Forvaltningskapital	3 638 883	3 265 601	3 201 781	2 842 586	2 588 826
Forholdstall					
Driftskostnader i % av forvaltningskapital	0,40 %	0,47 %	0,41 %	0,43 %	0,28 %
Avkastning					
Bokført avkastning			5,44 %	5,78 %	4,45 %
Verdijustert avkastning	7,38 %	-2,51 %	9,36 %	8,28 %	11,03 %
Solvensmarginalkapital	668 737	582 724	297 979	241 420	214 659
Solvensakapitaldekning	168 %	167 %	162 %	137 %	139 %
Pensjonister					
Alderspensjon	1 250	1 197	1 114	1 055	1 133
Ektefellepensjon	136	133	135	132	145
Barnepensjon	10	10	8	8	3
Uføre pensjon	373	378	347	353	377
Sum pensjonister	1 769	1 718	1 604	1 548	1 658
Medlemmer					
Aktive	2 358	2 263	2 444	2 129	2 127
Fratrådte	4 677	4 421	3 986	3 786	3 465
Aktive/fratrådte i alt	7 035	6 684	6 430	5 915	5 592

Nøkkeltall	2
Innledning	4
Styret.....	4
Administrasjon	5
Kapitalforvaltning	5
Finansiell risikostyring og soliditet	9
Utlån	10
Medlemsbestand.....	10
Premieinntekter	11
Forsikringsteknisk oppgjør	12
Internkontroll	13
Rettvisende bilde	13
Framtidsutsikter	13
Resultatregnskap	16
Balanseregnskap	17
Noter	19
Aktuarberetning.....	36
Revisjonsberetning.....	37

ÅRSBERETNING 2023

Halden kommunale pensjonskasse (HKP) ble opprettet i 1920 av Halden kommune. Pensjonskassen driver sin virksomhet i lokaler i Kongens Brygge 3 i Halden (Tollboden).

Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet med egen regnskapsføring. Virksomheten er forankret i det samme lov- og forskriftsverk som gjelder for finans- og forsikringsbransjen for øvrig. Styret er pensjonskassens øverste organ. Pensjonskassens midler holdes atskilt fra kommunens midler, og pensjonskassens formue eller inntekt kan ikke disponeres av forsikringstakerne.

Pensjonskassens formål er å yte pensjoner til medlemmer og andre pensjonsberettigede i henhold til bestemmelsene i sentral generell særavtale om pensjonsordninger (SGS 2020) som forhandlingspartene i kommunal sektor opprettet med virkning fra 1.1.2020. Målsetningen er at medlemsforetakene og deres arbeidstakere og pensjonister skal oppleve Halden kommunale pensjonskasse som den beste leverandøren av offentlig tjenestepensjon. Dette oppnås gjennom god kapitalforvaltning, god medlemsservice, lokal tilstedeværelse og effektiv administrasjon. Pensjonsforpliktelsene skal finansieres på en slik måte at arbeidsgivers tilskudd til pensjonsordningen over tid blir lavest mulig.

INNLEDNING

Kommunal tjenestepensjon er et homogent produkt i den betydning at det ikke har noe å si for medlemmets utbetaling om pensjonen forvaltes i en pensjonskasse eller i et livselskap. Markedet er preget av sterk konkurranse mellom disse to organisasjonsformene. Konkurransen går i hovedsak på avkastning; den leverandøren som har høyest avkastning kan levere pensjonsproduktet med lavest pris. Det er derfor veldig viktig for Halden kommunale pensjonskasse å ha gode resultater innenfor kapitalforvaltningsområdet.

HKP jobber konkret med mål om at det enkelte medlem skal oppleve best mulig tilgjengelighet og best mulig service i møte med pensjonskassen. Medlemmene har tilgang til pensjonskassens rådgivere både gjennom personlige møter og digitale løsninger.

HKP intensivert arbeidet med å forebygge utstøting fra arbeidslivet. Temaet har vært et satsingsområde i et par år, og i 2023 oppnådde pensjonskassen historisk gode resultater på området. Det viktigste tiltaket er å involvere HKPs rådgivende lege og saksbehandlere langt tidligere i sykefraværstilfeller som kan lede til uførhet. Det er mange eksempler på at tidlig innsats virker, og for risikoelementet uførhet isolert er overskuddet ca 18 millioner kroner. Det var forventet at nye uføre

og endringer av uføregrad skulle koste om lag 31 millioner kroner, mens det i virkeligheten kun har kostet ca 19 millioner kroner. I tillegg har medlemmer som tidligere har vært uføre kommet tilbake i arbeidslivet igjen, og den økonomiske verdien av dette har vært ca 6 millioner kroner.

Det var god avkastning i kapitalmarkedene i 2023. Eiendomsmarkedet utviklet seg svakt, noe som rammer en HKP særskilt på grunn av en relativt høy eksponering mot eiendom sammenlignet med andre pensjonskasser. Sammenlignet med markedet, som falt betraktelig, er eiendomsavkastningen i HKP på ca 0 % solid.

Pensjonskassens avkastning på 7,4 % er konkurransedyktig sammenlignet med andre pensjonskasser. Avkastningsresultatene over tid styrker Halden kommunale pensjonskasses posisjon som en meget konkurransedyktig pensjonsordning sammenlignet med andre leverandører av offentlig tjenestepensjon.

HKP har gjennom mange år bygget opp og gradvis styrket soliditeten i pensjonskassen. Soliditeten har vært viktig for at pensjonskassen har kunnet investere som den har gjort og for de resultatene den nå leverer. En solid buffer gjør at pensjonsmidlene kan investeres med en høy andel av realaktiva som aksjer og eiendom. En investeringsportefølje med høy andel realaktiva gi gode resultater over tid. Soliditeten ble ytterligere styrket i 2023 ved at selskapsporteføljen ble tilført mer eiendom, som vil stabilisere egenkapitalens avkastning i årene som kommer.

Premiefondet til medlemsforetakene i Halden kommunale pensjonskasse er på 226,3 millioner kroner ved utgangen av 2023. Det betyr at medlemsforetakene har mye tilgjengelige midler til å dekke framtidig premie. Pensjonskassen har anledning til å tilføre avkastning fra bufferfond til premiefond. På grunn av premiefondet solide størrelse er det ikke gjort.

STYRET

Pensjonskassen ledes av et styre på fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Tre medlemmer er oppnevnt av kommunestyret, hvorav en er uavhengig av pensjonsordningen, og to medlemmer er valgt blant pensjonskassens medlemmer (utpekt av arbeidstakerorganisasjonene i henhold til hovedavtalen i kommunal sektor).

Styrets sammensetning var ved utgangen av 2023 slik:

1. Otto Gøperød (leder)
2. Elin Cathrine Hagen (nestleder)
3. Paul Kristiansen
4. Sara Bruvoll
5. Espen Sørås

Personlige vararepresentanter for medlemmene er:

1. Endré Stephensen
2. Ubesatt
3. Helge B. Bangsmoen
4. Sidsel Marie Schade
5. Annveig Lydia Stene

Styret i Halden kommunale pensjonskasse oppnevnes og velges for en periode tilsvarende en kommunestyreperiode. Det sittende styret ble oppnevnt/ valgt vinteren 2020.

Styret har et selvstendig ansvar for å lede pensjonskassens virksomhet, og skal påse at pensjonskassens og medlemmenes interesser blir ivaretatt på en forsvarlig måte. I løpet av 2023 ble det avholdt seks styremøter og behandlet 54 saker. Det ble gjennomført et fagseminar i forbindelse med ett av styremøtene.

Det er ikke tegnet forsikring for styrets medlemmer og daglig leder for deres mulige ansvar overfor foretaket og tredjepersoner.

Disse kommunale og tilknyttede virksomhetene har sin tjenstepensjonsordning i HKP:

- Halden kommune
- Kirkelig Fellestråd i Halden
- Halden kommunale pensjonskasse

Pensjonskassen står under tilsyn av, og har konsesjon fra Finanstilsynet.

ADMINISTRASJON

Administrasjonen består av fire årsverk, i tillegg er det to ansatte i pensjonskassens datterselskap HKP Eiendom. Rådgivende lege er ansatt på deltid. Pensjonskassen ledes av adm. leder Eivind Borring Hansen.

Ansatte i pensjonskassen har pensjonsordning gjennom pensjonskassen. Ansatte i datterselskapet har innskuddspensjonsordning med 8 % innskudd.

Arbeidsmiljøet i pensjonskassen er godt og virksomheten forurenser det ytre miljø i ubetydelig grad.

Pensjonskassens revisor er statsautorisert revisor Jørn Løken fra BDO AS.

Gabler AS leverer aktuærtjenester til pensjonskassen.

Pensjonskassen har utkontraktert deler av virksomheten:

Grieg Investor AS	• Investeringsrådgivning • Rapportering • Risikostyringsfunksjonen • Uavhengig kontroll av forvaltningen
Gabler AS	• Programvaren Kompas – fagsystem for behandling av medlemsdata og beregning av pensjonsytelser • Aktuærtjenester
Deloitte AS	Internrevisjonsfunksjonen
Lindorff AS	Forvaltning og depot av utlån til medlemmer
HMS Legen Geir Riise	Rådgivende lege i saker om brutto uførepensjon
Amstrat AS	Forvaltning av fast eiendom
Siffer AS	Regnskapsføring fast eiendom

Halden kommunale pensjonskasse er omfattet av avtale om overføring av pensjonsrettigheter mellom offentlige pensjonsordninger, Overføringsavtalen. Dette sikrer arbeidstakere med opptjening i flere offentlige pensjonsordninger pensjonsytelser som om de hadde all opptjening i en pensjonsordning.

HKP er også medlem i Pensjonskasseforeningen, en interesseorganisasjon for private og offentlige pensjonskasser. Foreningen er høringsinstans for endringsforslag innenfor finans og pensjon, og tilbyr medlemmene kurs, samlinger og faglig veiledning.

HKP er også eier av underliggende datterselskap gjennom det heleide selskapet HKP Eiendom Holding AS. Virksomheten i selskapet er knyttet til investering i og utleie av eiendom. Det er satt opp konsernregnskap for HKP og HKP Eiendom Holding AS. Selskapet hadde et underskudd på 11,5 millioner kroner etter skattekostnader i 2023.

KAPITALFORVALTNING

Formålet med kapitalforvaltningen er å oppnå lavest mulig pensjonskostnad for medlemsforetakene over tid. Dette oppnås gjennom en forvaltning som maksimerer langsiktig avkastning, hensyntatt avkastningsgaranti og risiko for at pensjonskassen kan havne i en situasjon hvor den ikke tilfredsstillende lovpålagte solvens- og kapitaldekningskrav.

Styret har utarbeidet strategi og retningslinjer for kapitalforvaltningen. Strategien blir revurdert minst en gang i året, forrige gang i september 2023.

Ansvarsfordelingen i kapitalforvaltningen er som følger:

- Styret beslutter kapitalforvaltningsstrategi
- Administrasjonen utøver strategien
- Ekstern uavhengig rådgiver bistår med råd i utøvelsen av forvaltningen og utarbeider rapporter til styret og administrasjonen

I 2023 oppnådde pensjonskassen en avkastning på 7,38 % i kollektivporteføljen. Egenkapitalen oppnådde en avkastning på - 0,74 %.

MAKROØKONOMI

2023 var et svært hendelsesrikt år i finansmarkedene, der utsiktene ved inngangen til året var negative både for økonomien og utviklingen i aksjemarkedene. Men den økonomiske veksten ble vesentlig bedre enn ventet og inflasjonen falt i de fleste store økonomier. Det var særlig den amerikanske økonomien som overrasket positivt, noe som naturlig nok også er viktig for samlet global vekst. I Norge ble den økonomiske veksten også litt bedre enn ventet. Viktige faktorer til at økonomien fortsatt går bedre enn ventet er forbrukernes bruk av sparepenger og finanspolitiske tiltak som «CHIPS and Science Act» og «Inflation Reduction Act» i USA, samt «European Union Recovery Fund» i EU. Kinas økonomi underpresterte, men uten at krisen i eiendomssektoren har forplantet seg og forårsaket en bredere finansiell krise.

Likevel er det noen tegn til at det økonomiske sentimentet roer deg. I Norge har etterspørselen etter nye lån vært lav. Den økonomiske aktiviteten, for eksempel målt ved Norges Banks Regionalt Nettverk, viser også en svakere økonomi på Østlandet og i bygg- og anleggsbransjen. Sverige er i teknisk resesjon, og Tysklands arbeidsledighet har økt.

GEOPOLITIKK

2023 ble preget av vedvarende og til dels eskalerende spenninger, krig og kriser. Krigen i Ukraina fortsetter med fastlåst situasjon på slagmarken, de skiftende maktbalansene i Asia med Kina sitt forhold til Taiwan fortsetter, og konflikten i Israel/Gaza og angrepene i Rødehavet fører til frykt for ytterligere spredning til Iran samt effekter på globale forsyningskjeder. Valgåret 2024 vil omfatte viktige nasjoner som USA, Indonesia, India, Mexico og Russland (i den grad det kan kalles et valg), samt naturligvis Taiwan sitt valg som er viktig for forholdet til Kina. I USA ser Donald Trump ut til å bli republikanernes presidentkandidat, og hvis han vinner kan dette øke geopolitiske spenninger ytterligere.

KAPITALMARKEDENE

Etter en sterk start på 2023, der pessimismen fra 2022 ble ristet av, fikk markedene seg et sjokk når en rekke regionale amerikanske banker samt Credit Suisse i Europa, gikk under. Umiddelbare tiltak fra myndighetene hindret krisen fra å spre seg, og markedene hentet seg gradvis inn. Oppgangen i globale aksjer i lokal valuta var dog lenge ganske moderat, holdt tilbake av fortsatt høy inflasjon og aggressive sentralbanker. Finansmarkedene avsluttet 2023 med optimisme, drevet av nye signaler fra særlig den amerikanske sentralbanken om at ikke bare er det trolig at rentetoppen er nådd, men at investorer kan kanskje vente rentekutt i 2024. Både globale aksjer og obligasjoner hadde en svært sterk avslutning på året.

Hørseltap er yrkessykdom nummer én på verdensbasis. Minuendo produserer smarte hørselvern for musikkbransjen og digitale hørselvern for industrivirksomhet med høyt lydnivå. Minuendo inngår i Halden kommunale pensjonskasses portefølje av unoterte investeringer.

NORSKE KRONER

Den norske kronen var svært volatil gjennom 2023, og på det meste hadde den svekket seg kraftig mot både EUR og USD. Etter at Norges Bank noe overraskende hevet renten i desember mens andre tonegivende sentralbanker satt i ro, styrket kronen seg kraftig. I sum ble den likevel noe svakere gjennom året.

AKSJER

Aksjemarkedet overrasket kraftig på oppsiden i 2023. Globale aksjer var opp nesten 22% i lokal valuta, og ytterligere 4% målt i NOK. Oslo Børs steg omtrent 10%. Amerikanske aksjer, samt sektorene IT, Kommunikasjon og Syklisk konsum gikk best. Her finner vi de syv store selskapene Alphabet, Amazon, Apple, Meta, Microsoft, NVIDIA og Tesla, populært kalt Magnificent 7 (M7). Disse står nå for ca. 17% av verdens børser, og halvparten av avkastningen til den brede verdensindeksen i 2023. Det at noen få store selskaper gjorde det godt, mens de fleste aksjene gjorde det svakt, var en utfordring for aktive forvaltere. Også grønne aksjer og dermed bærekraftsfond, fikk et vanskelig år på grunn av renteoppgangen. Oslo Børs avsluttet året sterkt, hovedsakelig drevet av kommunikasjonssektoren og shippingindustrien.

Ved utgangen av 2023 utgjorde andelen aksjer 29,5 % av kollektivporteføljen, en økning fra 29,1 % ved sist årsskifte. Andelen aksjer i porteføljen har vært stabil rundt ca 30 % de senere årene.

Avkastningen på aksjeporteføljen sett under ett ble 17,66 % (indeks 19,25 %).

EIENDOM

2023 ble et utfordrende år for eiendomsmarkedet, med renteøkninger og verdinedgang. Etter et verdifall på omtrent 20 % for mange brede, ubelånte norske eiendomsfond (ikke langt unna det vi opplevde under finanskrisen) kan man se tegn til at markedet er i ferd med å stabilisere seg. For at det skal snu opp igjen må nok transaksjonsmarkedet komme noe tilbake.

Innenfor aktivaklassen eiendom ønsker HKP å investere primært i eiendommer som eies direkte framfor andeler i eiendomsfond. Porteføljen består av ca 33 % eiendommer der Halden kommune er leietaker og 67 % eiendommer med andre leietakere.

Eierskapet til disse eiendommene er organisert gjennom et heleid datterselskap, HKP Eiendom Holding AS, og består av følgende eiendommer/ investeringer:

- 100 % av aksjene i Aluminiumsgården Eiendom AS (som eier Jernbanegata 4)
- 100 % av aksjene i Hvalen Eiendom AS (som eierandel av Storgata 18)
- 100 % av aksjene i Ingierveien 6 Eiendom AS
- 100 % av aksjene i Kaldnes Kontorbygg AS (som eier Rambergveien 27B i Tønsberg)
- 100 % av aksjene i Dikeveien 37 AS
- 100 % av aksjene i Kerberos AS (som eier Isebakkeveien 11)
- 100 % av aksjene i Svinesundveien 330 AS
- 100 % av aksjene i Bankbygget Wiels plass AS

HKP Eiendom Holding kjøpte i løpet av 2023 eiendommene Isebakkeveien 11 for en eiendomsverdi tilsvarende 30 millioner kroner, Wiels plass 2/ andel av Violgata 2 for en eiendomsverdi tilsvarende 29,7 millioner kroner og Svinesundveien 330 for en eiendomsverdi tilsvarende 83 millioner kroner.

Andelen eiendom utgjorde ved årsskiftet 16,3 % av kollektivporteføljen, en reduksjon fra 23,7 % ved starten av året. Pensjonskassen oppnådde en avkastning på eiendomsinvesteringene samlet sett på -1,97 %. Eiendomsmarkedet generelt falt mye i løpet av 2023, mens nedskrivning av eiendommene i HKPs eie i stor grad ble oppveid av leiebetalinger. Sammen med verdiøkning på andre investeringer, førte det til at aktivaklassens relative andel av kollektivporteføljen ble vesentlig redusert.

Halden kommunale pensjonskasse har lagt mye arbeid i riktig verdsetting av eiendomsporteføljen pr 31.12.23, og har benyttet Veridian som ekstern aktør til å kvalitetssikre de takstene som Protakst/ Witek har utarbeidet. Protakst/ Witek har lang erfaring med pensjonskassens portefølje og kjenner historikken godt, mens Veridian er en nasjonal anerkjent aktør med bred kunnskap om markedsforholdene i hele landet.

OBLIGASJONER

2023 var et volatil år i obligasjonsmarkedet. Til tross for at «verdens viktigste rente», den amerikanske tiårsrenten, startet og sluttet året på nesten eksakt samme nivå (3,9%) var det store svingninger gjennom året. Sentralbankene både i USA og Europa fortsatte å heve renten. Det gjorde også Norges Bank, og den vedvarende høye inflasjonen ga oss flere rentehevinger enn ventet på forhånd. Men både hjemme og ute er det forventninger om rentekutt i 2024. Som nevnt sørget fallende renter i november og desember for at både norske og globale obligasjoner kom seg i pluss med ca 5% avkastning for 2023.

Den løpende renten er til tross for den siste tidens nedgang attraktiv, og rundt 5% både i norske obligasjoner og i pengemarkedet.

Porteføljen av obligasjoner som holdes til forfall ga en avkastning på 3,78 %. Porteføljen besto ved starten av 2023 delvis av obligasjoner HKP har kjøpt da rentenivået var høyere enn i dag, og delvis av obligasjoner med pant i næringsseiendom som er kjøpt i løpet av 2016–2018. I takt med at rentenivået steg, startet HKP en prosess med å velge ny forvalter av obligasjonsporteføljen som holdes til forfall, og aktivaklassen ble tilført mer midler i løpet av 2023. Det betyr at forvalter kunne investere friske midler på et høyere og mer attraktivt rentenivå, og dermed sikre forutsigbar avkastning på et attraktivt nivå i årene som kommer. Aktivaklassen har en stabiliserende effekt på pensjonskassens avkastning over tid, og gir også gunstige effekter i solvenskapitaldekningen i form av lavere forventet risiko i porteføljen. Det er derfor positivt at markedsrentene er kommet til nivåer som gjør det mer attraktivt å investere i slike obligasjoner. Andelen obligasjoner som holdes til forfall var 7,2 % ved årets begynnelse og 15,3 % ved årets slutt. Det var først og fremst premieinnbetaling som ble investert i denne aktivaklassen.

Andelen globale omløpsobligasjoner ble redusert noe gjennom 2023. Fondene investerer både i stats- og kredittpapirer med lang rentebinding. Andelen globale obligasjoner var 21,6 % ved årets begynnelse og 20,4 % ved årets slutt. Avkastningen på pensjonskassens globale omløpsobligasjoner ble 5,42 % (indeks 4,69 %).

Pensjonskassens portefølje av norske omløpsobligasjoner er også liten som følge av endring av forvaltningsstrategien i 2017, og utgjorde ved utgangen av året 4,6 % av kollektivporteføljen. Porteføljen er fordelt med om lag 37 % høyrenteobligasjoner, 31 % kredittobligasjoner og 32 % ansvarlige lån. Det er betraktelig mer kredittrisiko i den norske obligasjonsporteføljen sammenlignet med den globale. Avkastningen på norske obligasjoner ble 8,37 % (indeks – 3,81 %).

Avkastningen på obligasjonsporteføljen samlet ble 5,20 % (indeks 4,35 %).

FORVALTNINGSRESULTATER

I løpet av de senere årene har pensjonskassen bygget opp en portefølje av unoterte investeringer. Den består av aksjer i selskaper som ikke er børsnotert, og utlån til samme type selskaper. Utlån til medlemmer er også inkludert i denne delen av porteføljen.

Den største investeringen i denne delen av porteføljen består av 9,9 % av aksjene i det Fredrikstad-baserte eiendomsutviklingselskapet Værste AS. Investeringen har en verdi på 162,9 millioner kroner. Avkastningen på disse investeringene var 3,94 % i 2023, og framkommer under aktivaklassen Annet i tabellen over.

Halden kommunale pensjonskasse vil fortsatt ha fokus på å utnytte mulighetene i markedet innenfor rammene av reguleringene som gjelder for bransjen og de begrensninger pensjonskassen selv har pålagt seg i kapitalforvaltningsstrategien.

Forvaltningsresultater: Tabellen viser oversikt over resultatet av kapitalforvaltningen innenfor de ulike aktivaklassene, sammenlignet med referanseindeksene.

Avkastningsoversikt	Portefølje	Referanseindeks
Norske aksjer	10,11 %	9,89 %
Globale aksjer	23,50 %	26,11 %
Globale aksjer (valutasikrede)	17,41 %	19,72 %
Norske obligasjoner, holdes til forfall	3,78 %	Ingen
Globale obligasjoner	5,42 %	4,69 %
Norske obligasjoner, omløp	8,37 %	3,81 %
Eiendom	-1,97 %	-5,7 %
Annet	3,94 %	Ingen
Pengemarked	6,34 %	3,37 %

FINANSIELL RISIKOSTYRING OG SOLIDITET

I den årlige gjennomgangen av investeringsstrategien benyttes forskjellig risikomål. Disse inkluderer:

- Standardavvik
- Største historisk verdifall (gitt aktivasammensetningen)
- Stresstest

Standardavvik sier hvor mye verdien av forvaltningskapitalen kan ventes å svinge i fremtiden, basert på målinger av observerte verdier. Stresstester er et alternativt mål på risiko som anslår hvor mye de ulike aktiva og markeder vil falle med, gitt at vi skulle få en negativ utvikling i kapitalmarkedene. Største historiske verdifall er et supplement til stresstest og standardavvik, for å ta høyde for at vi erfaringsmessig vet at kapitalmarkedene typisk kan oppvise større negative utfall enn hva normalfordelingene og standardavvikene tilsier (jfr. f.eks. 2008 eller 2022).

Administrasjonen har tilgang til daglig risikorapportering gjennom Grieg Investors rapporteringsverktøy Grieg Enigma. Styret mottar månedlig finansiell rapportering, inkl. Finanstilsynets solvenskapitalkrav. Figuren nedenfor viser utviklingen i solvenskapitaldekningen pr. måned gjennom 2023. Pensjonskassen styrer i hovedsak etter solvenskapitaldekning uten overgangsregler, selv om dekningen med overgangsregler også er gjengitt.

Pensjonskassen rapporterte solvenskapitaldekning pr. 31.12.23. Samlet solvenskapitalkrav var på 692,3 millioner kroner, og samlet ansvarlig kapital var på 1 161,5 millioner kroner. Det gir en solvenskapitaldekning på 168 %.

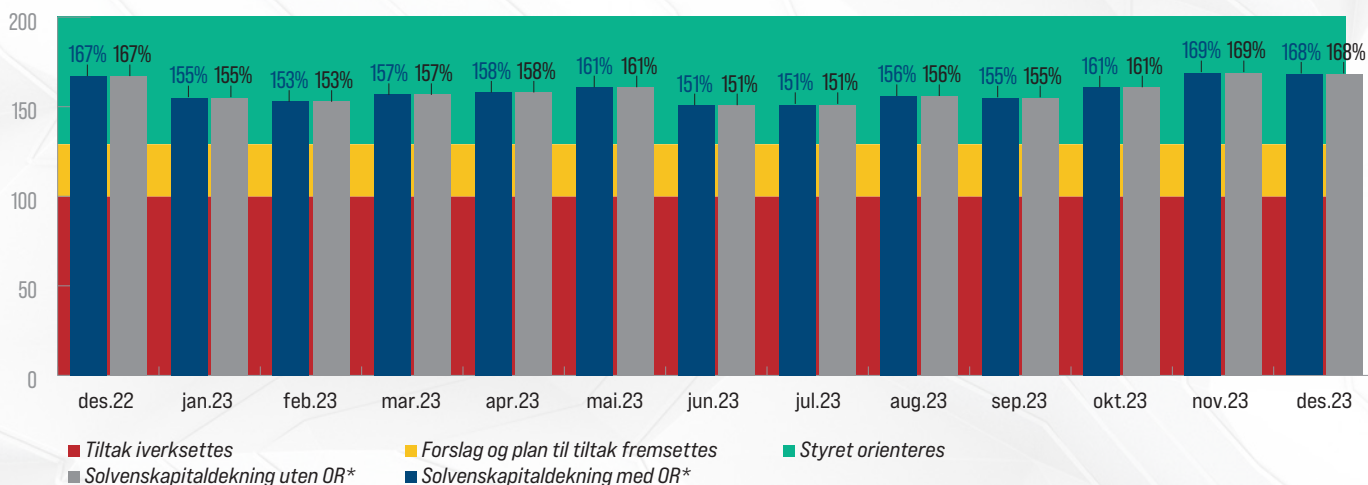
Bufferkapitalen består av pensjonskassens ansvarlige kapital, som i hovedsak utgjøres av egenkapital og bufferfond.

Avkastningen på egenkapitalen var -0,74 % i 2023, vesentlig svakere enn 8,41 % i 2022. Årsaken til at avkastningen på egenkapitalen faller er at egenkapitalen hovedsakelig er plassert i eiendom. Avkastningen i eiendomsmarkedet var svært dårlig i 2023, og til tross for at pensjonskassens eiendomsinvesteringer utviklet seg bedre enn eiendomsmarkedet for øvrig ble avkastningen på egenkapitalen lav.

Pensjonskassens drift ga positivt resultat for 2023, som isolert sett bidrar til vekst i egenkapitalen. Administrasjonsresultatet er negativt med -0,5 millioner kroner, mens risikoresultatet er positivt med hele 16,1 millioner kroner. Risikoresultatet er fordelt likt på premiefond og risikoutjevningfond. Risikoutjevningfondet inngår i egenkapitalen.

Pr. 31.12.23 er bokført egenkapital på 255,5 millioner kroner, en økning på 4,0 millioner kroner siden forrige årsskifte. Av det er innskutt egenkapital på 57,8 millioner kroner. Medlemsforetakene betalte inn 4,1 millioner kroner i ny egenkapital i 2023. Jevnlig innbetaling av egenkapital er viktig for pensjonskassens risikobærende evne fordi nåverdien av framtidig, årlig innbetaling av egenkapital kan regnes inn som bufferkapital når solvenskapitaldekningen beregnes. Pensjonskassen startet derfor fast innkalling av egenkapital fra og med 2019 med 0,2 % av premiereserven.

SOLVENSKAPITALDEKNING (SKD) MOT RAMMER

*OR=overgangsregler

Risikoutjevningfondet var på 5,0 millioner kroner ved inngangen av 2023. Fondet skal tilføres en avkastning som tilsvarer pensjonskassens avkastning for året, og risikoutjevningfondet ble derfor økt med 371 603 kroner i løpet av året. Risikoresultatet, som var positivt, ble fordelt likt på premiefondet og risikoutjevningfondet. Det medførte at risikoutjevningfondet ble tilført ytterligere 8,0 millioner kroner, slik at det til sammen utgjorde 13,4 millioner kroner ved utgangen av 2023. Risikoresultatene i pensjonskassen har vært positive de siste årene. Fondet kan brukes til å dekke eventuelle negative risikoresultat i framtiden.

Solvensmarginkapitalen består av summen av innskutt og opptjent egenkapital tillagt 50 % av bufferfondet og risikoutjevningfondet. Solvensmarginkapitalen har økt fra 582,7 millioner kroner ved starten av 2023 til 668,7 millioner kroner pr 31.12.23. Solvensmarginkravet er beregnet til 114,0 millioner kroner. Dette gir en svært robust solvensmargin på 587 %.

UTLÅN TIL MEDLEMMER

HKP gir lån mot sikkerhet i bolig til medlemmer av pensjonskassen. Lånene forrentes til markedsmessige betingelser. 31.12.23 var renten satt til 5,50 % p.a innenfor 60 % av markedsverdi og 5,80 % p.a. for den andelen av lånene som ligger mellom 60 og 80 % av markedsverdi. Pensjonskassens medlemmer kan låne opp til tre ganger husstandens inntekt med sikkerhet i 1. prioritets pant i fast eiendom.

Sum utlån var ved årets slutt 16,9 millioner kroner, en nedgang på 0,8 millioner kroner fra året før. Det er heller ikke i 2023 konstatert tap på utlånsvirksomheten.

Styret besluttet i 2023 at ordningen stenges for nye lånetakere. Eksisterende lån løper videre til de forfaller i sin helhet. Årsaken er at etterspørselen etter denne typen lån er liten og avtagende, samt at pensjonskassens medlemmer får bedre tilbud om lån og forsikringsprodukter gjennom Pensjonskasseforeningens avtale med Storebrand.

MEDLEMSBESTAND

Medlemskap i pensjonskassen er obligatorisk for alle arbeidstakere i medlemsforetakene, med unntak av lærere og sykepleiere. Premieinnskudd for medlemmer er 2 % av bruttolønn. Ansatte i medlemsforetakene meldes inn i pensjonsordningen uavhengig av stillingsstørrelse eller om vedkommende er fast eller midlertidig ansatt. Folkevalgte med større stillingsstørrelse enn 50 % er også medlemmer av pensjonsordningen.

HKP leverer offentlig tjenestepensjon med tjenestepensjonsytelsene alders-, uføre- og etterlattepensjon. Pensjonsordningen garanterer en tjenestepensjon som tilsvarer 66 % av pensjonsgrunnlag ved full opptjening (bruttogaranti). Bruttogarantien gjelder kun for årskullene født før 1959. Full opptjening oppnås etter 30 års tjenestetid, og pensjonen avkortes i henhold til medlemmets gjennomsnittlige stillingsstørrelse.

	Halden kommune	Halden kom. PK	H. Kirkelig Fellesråd	Sum
Antall aktive medl. (ekskl. uføre)	2 271	4	83	2 358
Fratrådte	4 631	0	46	4 677
Antall pensjonister	1 750	0	19	1 769
herav uførepensjonister	372	0	1	373
herav alderspensjonister	1 186	0	17	1 203
herav AFPere	47	0	0	47
herav ektefellepensjonister	135		1	136
herav barnepensjonister	10	0	0	10
Sum medlemmer	8 652	4	148	8 804

Pensjon under opptjening reguleres med den generelle lønnsveksten – dvs. som for økningen av grunnbeløpet i folketrygden. Tjenstepensjonene reguleres som folketrygdytelsene og levealderjusteres fra 67 år.

Samlet antall medlemmer i pensjonskassen økte med hele 402 personer (4,78 %) i løpet av 2023. Det er en videreføring av den store økning vi observerte fra 2021 til 2022, sammenlignet med årene før. I løpet av 2020 var f. eks økningen på 2,95 %. Økningen i 2023 skyldes i stor grad en økning i antall fratruddte. Antall aktive medlemmer i pensjonskassen økte med 95 personer i 2023.

Det var en positiv nedgang i antall uføre i 2023 på 5 personer tilsvarende nesten – 1,32 %. Pensjonskassen og medlemsforetakene har jobbet godt sammen for å begrense økningen i antall utføre. Godt HMS-arbeid er avgjørende for å lykkes med det. HKPs ansatte og særlig rådgivende lege har gjennom 2023 bistått Halden kommune på fagsamlinger om HMS og i arbeid med konkrete saker, noe vi ser gir faktiske resultater i form av at tidligere uføre i større grad kommer tilbake i helt eller delvis arbeid.

Antall alderspensjonister har økt med 51 personer i løpet av 2023. Det er i tråd med utviklingen de senere år.

Mottakere av AFP har økt med en person i løpet av fjoråret. Antall ektefellepensjonister er økt med tre personer. Antall mottakere av barnepensjon er uendret fra året før.

Samlet sett har antall medlemmer økt, og dette skyldes i tillegg til økningen i aktive medlemmer en økning i antall fratruddte med 256 personer. Dette er tidligere ansatte som har sluttet i medlemsforetakene i løpet av året, men fortsatt er yrkesaktive og kan ha rett til pensjon i framtiden.

I 2023 utbetalte pensjonskassen 99,1 millioner kroner i alders-, uføre- og etterlattepensjon, samt AFP 65–67 år. HKP mottok netto 4,1 millioner kroner i refusjoner fra andre pensjonsordninger. Netto utbetalt pensjon var derfor 95,0 millioner kroner.

PREMIEINNTEKTER

Premieinntektene beregnes av pensjonsgrunnlaget, og for 2023 var normalpremien budsjettert til 9,38 %. Øvrige premieelementer var anslått slik:

Premiekomponent	
Administrasjonsreserve	0,35 %
Løpende adm.kostnader	1,57 %
Anslag nye AFP 65–67 og 85-årsuttak	1,66 %
Avkastningsgaranti	0,22 %
Reguleringspremie	11,49 %

Til sammen ga dette en forventet betalbar premie på 24,66 %. Denne dekkes av arbeidsgiverne, medlemmene (tariffestet 2 %) og premiefond.

Regulering av grunnbeløpet i Folketrygden danner sammen med pensjonsreguleringen grunnlaget for reguleringspremien. Grunnlaget for pensjonsreguleringen er lønns- og prisveksten. Det var forventet en høy reguleringspremie for 2023, men faktorene som påvirker premien økte mer enn forventningen i løpet av året og førte dermed til at reguleringspremien også måtte økes. Reguleringspremien for 2023 ble på hele 147 millioner kroner, mot forventet 103 millioner kroner.

Totale premieinntekter var budsjettert til 220,6 millioner kroner for 2023, men endte på 261,2 millioner kroner. Økningen skyldes hovedsakelig reguleringspremien, som på grunn høy vekst i lønns- og pensjonsutbetalinger, økte med 44,6 millioner kroner sammenlignet med budsjettet, til 147,4 millioner kroner. Premieinntektene ble finansiert av innbetalinger fra arbeidsgiverne med 153,2 millioner kroner, innbetalinger fra medlemmene med 20,5 millioner kroner og bruk av premiefond med 87,5 millioner kroner.

Premiefondet ble tilført garanterte renter på innestående beholdning på 4,9 millioner kroner og halvparten av risikoresultatet som utgjorde 8,0 millioner kroner. Dette medførte at netto reduksjon av premiefondet ble på 74,6 millioner kroner fra 300,9 millioner kroner ved årets begynnelse til 226,3 millioner kroner ved utgangen av året.

FORSIKRINGSTEKNISK OPPGJØR

Reguleringspremien ble svært høy for 2023. Reguleringen i grunnbeløpet ble på 6,41 %, mens pensjonsreguleringen ble på hele 8,54 %. Sammen med en generell lønnsutvikling i samfunnet på 5,3 % ble reguleringspremien på kr 147 millioner.

Tabellen under viser pensjonskassens tekniske resultat fordelt på resultatelementer og hvordan de anvendes.

Overført til/(fra)	Resultatelement				Sum
	Rente-resultat	Adm.-resultat	Risiko-resultat	Rentegaranti-premie og fortjeneste-margin	
Premiefond	0	0	8,0	0	8,0
Bufferfond	170,2	0	0	0	170,2
Risiko-utjevningfond	0,4	0	8,0	0	8,4
Opptjent egenkapital	0	-0,5	0	1,9	1,5
Sum	170,5	-0,5	16,1	1,9	188,1

Tabellen viser bevegelser i premiefond og bufferfond i 2023:

	Premiefond	Bufferfond
Saldo 31.12.2022	300,9	667,5
+ Tilført/(anvendt) i 2023	-87,5	
+ Pliktig rente	4,9	
+ Tilført fra renteresultat	0	170,2
+ Tilført fra risikoresultat	8,0	
Saldo 31.12.2023	226,3	837,7

Det er overført kr 8,4 millioner i midler til risikoutjevningfondet i 2023, noe som vil tjene som en sikring mot evt negativt risikoresultat i årene fremover. Risikoutjevningfondet utgjør kr 13,4 millioner pr 31.12.23.

Premiereserven er økt med kr 180 millioner. Av økningen på kr 180 millioner er administrasjonsavsetningene styrket med kr 4,4 millioner og erstatningsavsetningene styrket med kr 2,2 millioner.

Bufferfondet ble økt med kr 170 millioner som følge av et godt finansielt år. Det betyr at nedgangen i bufferkapitalen i 2022 er hentet inn og kapitalen økt ytterligere gjennom renteresultatet for 2023.

Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen var på kr 221,7 millioner, mens garanterte renter på de rentegaranterte forpliktelsene utgjorde kr 51,2 millioner. Differansen utgjør renteresultatet på kr 170,5 millioner. Med unntak av avkastningen som ble tilført risikoutjevningfondet, ble det positive renteresultatet tilført bufferfondet.

Medlemsbestandens hendelsesforløp knyttet til uførhet, død og etterlatte resulterer i bevegelser i premiereserven. Endringene i premiereserven sammenlignet med forventede endringer basert på tariffen tilsvarende risikoresultatet. Risikoresultatet for 2023 er solid positivt, og halvparten er disponert til risikoutjevningfondet. Resten er disponert til premiefondet. Risikoresultatet for uførhet har vært positivt med kr 18,3 millioner og er det elementet som har bidratt mest. Det har vært en god del reaktivering og det utgjør ca. 6 millioner av det positive uføresultatet. For nye uføre og endring i uføregrad har det vært en avsetning på ca. 19 millioner mot forventet 31 millioner. Det har altså vært en god margin dette året. Risikoresultatet for dødsrisiko (etterlatte) er positivt med kr 2,0 millioner. Resultatet for langt liv er samtidig negativt med 1,9 millioner kroner. Styrking av erstatningsavsetningen med 2,2 millioner bidrar til å redusere risikoresultatet. Det resterende beløpet på kr -0,1 millioner tilsvarende reassuranspremie.

Tabellen viser bevegelser i premiefond og bufferfond i 2023:

Komponent	Risiko-resultat
Dødsrisiko (etterlatte)	2,0
Opplevelsesrisiko (langt liv)	-1,9
Uførerisiko	18,3
Endring i erstatningsavsetninger	-2,2
Reassuranspremie	-0,1
Sum	16,1

HKP har tegnet reassuranskontrakt for 2024 formidlet av Søderberg & Partners.

FOTO: CONTENT/VIDEO

INTERNKONTROLL

Internkontrollen bygger på en løpende vurdering av hvilke vesentlige risikoer som er knyttet til hele pensjonskassens virksomhet.

Pensjonskassens revisor, BDO, gjennomfører ekstern kontroll av pensjonskassens system for internkontroll. Revisor har gjennomført en særskilt kontroll av internkontrollen i pensjonskassens saksbehandlingsystemer, med fokus på systemsikkerhet og datakvalitet ved overføring av data mellom kommunen, pensjonskassen, leverandør og aktuar. Revisors gjennomgang av internkontrollen avdekket ingen avvik.

Pensjonskassens internrevisjonsfunksjon, utkontraktert til Deloitte, har gjennomført to internrevisjonsprosjekter i 2023; gjennomgang av virksomhetsstyringen og gjennomgang av pensjonsadministrasjonen. Det første prosjektet ble gjennomført som en diskusjon med styret om sentrale elementer under IORP II, mens det andre prosjektet ble gjennomført som en ren internrevisjonsgjennomgang. Gjennomgangen avdekket helt marginale forbedringspunkter, og dokumenterer at saksbehandlingen og pensjonsadministrasjonen i HKP er av høy kvalitet.

RETTVISENDE BILDE

Årsberetning og årsregnskap for Halden kommunale pensjonskasse tilfredsstillende kravene i regnskapslovens § 3-2a om overordnede krav til kvalitativ informasjon i årsregnskapet. Årsregnskapet gir et rettviseende bilde av pensjonskassens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

FRAMTIDSUTSIKTER

Både aksjer og obligasjoner hadde god avkastning i 2023, som medførte god avkastning for Halden kommunale pensjonskasse. Eiendomsmarkedet hadde et svakt år. Halden kommunale pensjonskasse har en relativt høy andel av pensjonsmidlene plassert i eiendomsinvesteringer. Det gjør at pensjonskassen blir hardere rammet enn mange andre når avkastningen i denne aktivaklassen svikter. Sammenlignet med andre pensjonskasser var forvaltningsresultatet gjennomsnittlig, mens avkastningen i livselskapenes kollektivporteføljer var langt svakere enn avkastningen på kundemidlene i Halden kommunale pensjonskasse.

I årsrapporten for 2021 ble rekordlave renter, rekordhøyt aksjemarked, økende inflasjon og sikkerhetspolitisk uro trukket fram som mulige trusler for finansmarkedene.

Gjennom 2022 har vi sett det slå til i form av bratt nedgang i aksjemarkedene som følge av konflikten mellom Russland og Ukraina, energikrise og problemer i globale forsyningskjeder. Kraftig stigende inflasjon førte til kraftig stigende renter – 15 år med rentenedgang ble reversert i løpet av noen måneder i 2022. Stigende renter har ført til reprising av obligasjoner, aksjer og eiendom. Vi kan trygt si at bekymringene for fremtiden slo til.

Likevel har Halden kommunale pensjonskasse kommet godt gjennom uroen. Porteføljen har falt mindre enn det mange andre aktører i bransjen har opplevd, og bufferfondet er mer enn tilstrekkelig til å dekke de tapene som har oppstått. Grunnlaget for å takle dårlige tider i kapitalmarkedene var godt, og er fortsatt godt for årene som kommer. Det er fortsatt usikkerhet med hensyn til videre utvikling selv om renten har kommet opp og aksjemarkedene er noe lavere priset ved inngangen til 2023 er det fortsatt rom for ytterligere renteøkning og fall i aksjekurser. Solvenskapitaldekningen viser at Halden kommunale pensjonskasse har en sterk buffersituasjon også etter at det vanskelige året 2022 er tilbaketrukket, og HKP står godt rustet til å takle utfordringer som kan dukke opp i årene som kommer.

Det forsikringstekniske oppgjøret viser at pensjonskassen har en sunn økonomi, med et solid overskudd i teknisk regnskap. Ikke-teknisk regnskap som viser resultatet av forvaltningen av pensjonskassens egenkapital, har et underskudd

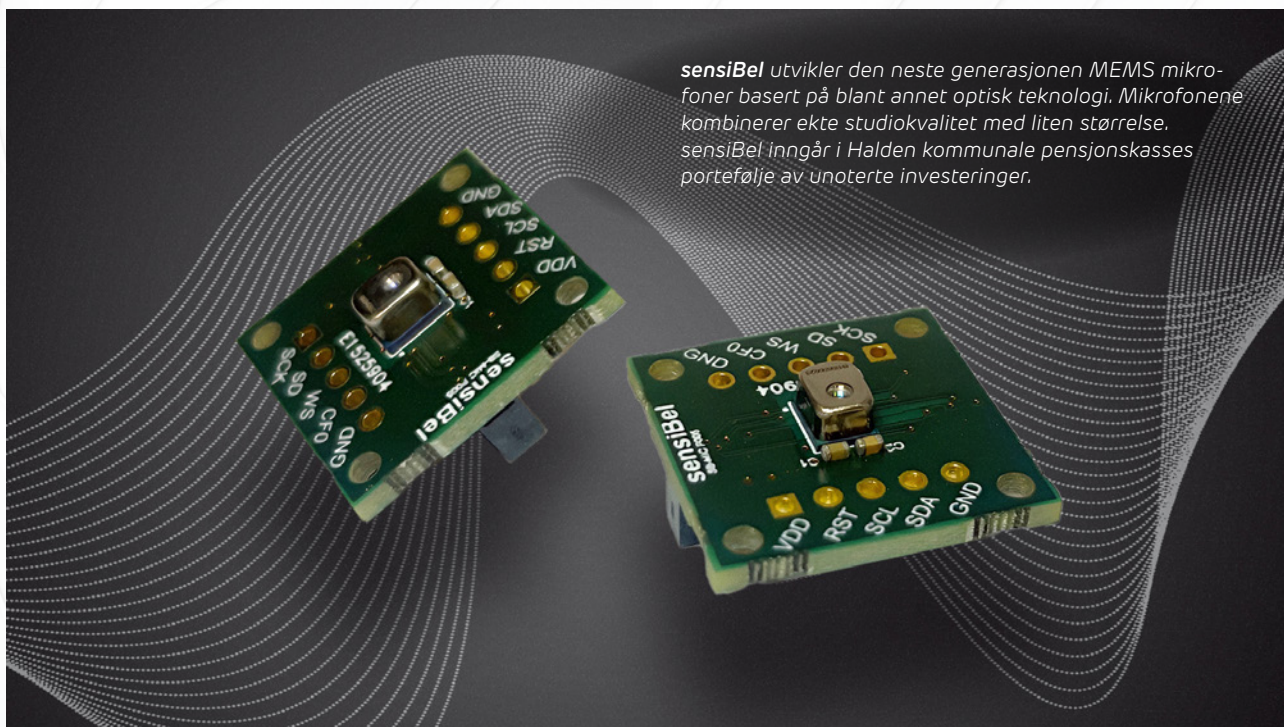
som først og fremst skyldes eksponeringen mot eiendom i selskapsporteføljen. I pensjonskassen samlet sett er det et godt overskudd.

Pensjonskassens buffer er vesentlig styrket gjennom 2023 og gir et godt fundament for den videre driften. Det er overført ytterligere eiendom til selskapsporteføljen, noe som vil bidra til forutsigbar og god vekst i egenkapitalens avkastning i fremtiden.

Pensjonsproduktene er regulert gjennom sentral generell særavtale om pensjonsordninger (SGS 2020), og er derfor helt like uavhengig av leverandør. Den som leverer produktet til lavest pris er mest konkurransedyktig, og det har HKP lyktes med takket være lave kostnader og høy avkastning sammenlignet med andre pensjonsinnretninger over tid.

Pensjonskasser er en god organisasjonsform også for offentlige tjenstepensjonsordning, og det er all grunn til å forvente at Halden kommunale pensjonskasse vil levere gode og konkurransedyktige pensjonsprodukter også i fremtiden.

Styret vil fortsette å ha fokus på å opprettholde Halden kommunale pensjonskasses posisjon som en ledende aktør i markedet for offentlig tjenstepensjon.

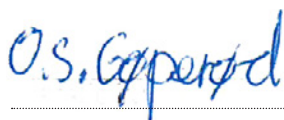

sensiBel utvikler den neste generasjonen MEMS mikrofoner basert på blant annet optisk teknologi. Mikrofonene kombinerer ekte studioteknologi med liten størrelse. sensiBel inngår i Halden kommunale pensjonskasses portefølje av unoterte investeringer.

ÅRSBERETNING 2023 – HALDEN KOMMUNALE PENSJONSKASSE

Årsberetning og regnskap er avlagt under forutsetning av fortsatt drift av egen lokal pensjonskasse, og styret bekrefter at forutsetningene for dette er til stede. Pensjonskassen er i en sunn økonomisk og finansiell stilling og utvikling. Pensjonskassens styre og administrasjon vil også i tiden fremover tilstrebe å videreutvikle og drive pensjonskassen til beste for medlemmer, pensjonister og medlemsforetakene.

Halden, den 20. mars 2024

Otto S. Gøperød
Styreleder

Elin Cathrine Hagen
Nestleder

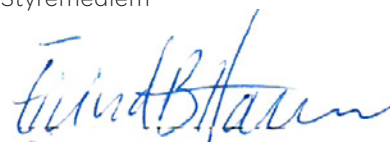
Paul R. Kristiansen
Styremedlem

Sara E. N. Bruvoll
Styremedlem

Espen B. Sørås
Styremedlem

Eivind B. Hansen
Adm.leder

MORSELSKAPET			KONSERN		
2022	2023	Note	RESULTATREGNSKAP	2023	2022
(tall i 1000)			TEKNISK REGNSKAP	(tall i 1000)	
		3,10	1. Premieinntekter		
-214 549	-261 231		1.1 Forfalte premier, brutto	-261 231	-214 549
98	112		1.2 Avgitte gjenforsikringspremier	112	98
-14 498	0		1.3 Overføring av premiereserve fra andre forsikringsselskaper/pensjonskasser	0	-14 498
-228 949	-261 119		Sum premieinntekter for egen regning	-261 119	-228 949
			2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		
-36 249	1 720	20,28	2.1 Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	0	0
-23 568	-34 789	20	2.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	-34 789	-23 568
-10 432	-11 176	20,27	2.3 Netto driftsinntekt fra eiendom	-7 537	-47 174
234 541	-127 868	16,17, 20,27	2.4 Verdiendringer på investeringer	-127 868	234 541
-82 572	-49 589	20,21	2.5 Realisert gevinst og tap på investeringer	-49 589	-82 572
81 721	-221 703		Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	-219 784	81 227
		4	5. Pensjoner		
87 852	94 983		5.1.1 Brutto	94 983	87 852
87 852	94 983		Sum pensjoner mv	94 983	87 852
			6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfaste forpliktelser		
162 212	180 207	9,10	6.1.1 Endring i premiereserve mv, brutto	180 207	162 212
-124 852	170 154	9,10	6.2 Endring i bufferfond	170 154	-124 852
5 577	4 891	9,10	6.3 Endring i premiefond	4 891	5 577
-4 191	0		6.4 Overføring av tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond fra andre forsikringsselskaper/pensjonskasser	0	-4 191
38 746	355 252		Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfaste forpl.	355 252	38 746
		9	8. Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfaste forpliktelser		
1 678	8 035	10,14	8.2 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	1 678	2 528
1 678	8 035		Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfaste forpliktelser	8 035	1 678
		6,20,29,30,31	9. Forsikringsrelaterte driftskostnader		
3 133	3 832		9.1 Forvaltningskostnader	3 832	3 133
12 349	10 843		9.2 Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	10 843	12 349
15 482	14 675		Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	14 675	15 482
-3 470	-9 877		11. Resultat av teknisk regnskap	-7 958	-3 964
2022	2023	Note	IKKE-TEKNISK REGNSKAP	2023	2022
			12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		
-8 818	626	28	12.1 Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	0	0
-2 049	-4 394	20	12.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	-4 394	-2 049
-3 594	-3 826	20,27	12.3 Netto driftsinntekt fra eiendom	-2 701	-12 541
-4 781	9 526	16,17, 20,27	12.4 Verdiendringer på investeringer	9 526	-4 781
-19 242	1 932		Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	2 431	-19 371
			14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		
335	803	20	14.1 Forvaltningskostnader	803	335
335	803		Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	803	335
-18 908	2 734		15. Resultat av ikke-teknisk regnskap	3 233	-19 037
-24 056	-7 143		16. Resultat før skattekostnad	-4 725	-23 000
64	879	32	17. Skattekostnader	-1 082	474
-23 992	-6 264		18. Resultat før andre resultatkomponenter	-5 807	-22 527
-474	-767		19. Andre inntekter og kostnader	-767	-474
-24 467	-7 031		20. TOTALRESULTAT	-6 575	-23 002
1 592	8 407	14,15	Overført til risikoutjevningfondet	8 407	1 592
21 197	-1 376	14,15	Overført annen opptjent egenkapital	-1 832	21 409
22 788	7 031		Sum overføringer	6 575	23 001

MORSELSKAPET				KONSERN	
2022	2023	Note	BALANSE	2023	2022
(tall i 1000)			EIENDELER	(tall i 1000)	
			EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		
			1. Immaterielle eiendeler		
		32	<i>1.1 Utsatt skattefordel</i>	4 494	3 212
0	0		Sum immaterielle eiendeler	4 494	3 212
			2. Investeringer		
			<i>2.1 Bygninger og andre faste eiendommer</i>		
69 932	237 650	27	<i>2.1.1 Investeringseiendommer</i>	237 650	105 544
			<i>2.2 Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak</i>		
82 751	0		<i>2.2.1 Aksjer/andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak</i>	0	0
			<i>2.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost</i>		
0	0		<i>2.3.2 Utlån og fordringer</i>	0	995
			<i>2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi</i>		
50 419	63 164	17	<i>2.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning</i>		
203 102	300 814		Sum investeringer	300 814	156 958
			4. Andre eiendeler		
63 499	54 895	25	<i>4.2 Kasse, bank</i>	54 895	141 758
63 499	54 895		Sum andre eiendeler	54 895	141 758
266 602	355 709		Sum eiendeler i selskapsporteføljen	360 203	301 928
			EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE		
			6. Investeringer i kollektivporteføljen		
			<i>6.1 Bygninger og andre faste eiendommer</i>		
229 077	36 000	27	<i>6.1.1 Investeringseiendommer</i>	485 129	366 076
			<i>6.2 Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak</i>		
318 368	398 083	18,28	<i>6.2.1 Aksjer/andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak</i>	0	0
151 445	63 134	22	<i>6.2.2 Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak</i>	0	0
			<i>6.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost</i>		
122 305	386 282	19	<i>6.3.1 Rentebærende verdipapirer</i>	386 282	122 305
105 191	96 559	24	<i>6.3.2 Utlån og fordringer</i>	96 559	105 191
			<i>6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi</i>		
1 130 869	1 274 661	18	<i>6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)</i>	1 282 577	1 130 869
879 741	847 569	17	<i>6.4.2 Rentebærende verdipapirer</i>	847 569	879 741
57 938	93 119	22	<i>6.4.3 Utlån og fordringer</i>	97 138	61 764
4 065	87 767	25	<i>6.4.5 Andre finansielle eiendeler</i>	95 220	305 127
2 999 000	3 283 173		Sum investeringer i kundeportefølje	3 290 474	2 971 074
2 999 000	3 283 173		Sum eiendeler i kundeporteføljene	3 290 474	2 971 074
3 265 601	3 638 883		SUM EIENDELER	3 650 677	3 273 002

MORSELSKAPET				KONSERN	
2022	2023	Note	BALANSE	2023	2022
(tall i 1000)			EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	(tall i 1000)	
-53 792	-57 843	14	10. Innskutt egenkapital	-57 843	-53 792
			11. Opptjent egenkapital		
-5 035	-13 442	14	11.1 Risikoutjevningssfond	-13 442	-5 035
-192 647	-184 171	14	11.2 Annen opptjent egenkapital	-184 696	-192 647
-197 682	-197 613	14,15	Sum opptjent egenkapital	-198 138	-197 682
-251 474	-255 456		Sum egenkapital	-255 981	-251 474
			13. Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		
-2 025 535	-2 205 743	7,8,9,10	13.1 Premiereserve mv.	-2 205 743	-2 025 535
-667 535	-837 689	10,11,13	13.2 Bufferfond	-837 689	-667 535
-300 894	-226 300	10,12	13.3 Premiefond	-226 300	-300 894
-2 993 965	-3 269 731	11	Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelser	-3 269 731	-2 993 965
			15. Avsetninger for forpliktelser		
0	0		15.2.2 Forpliktelser ved utsatt skatt	-2 888	-1 045
0	0		Sum avsetninger for forpliktelser	-2 888	-1 045
			16. Forpliktelser		
-20 162	-113 695	6,26	16.3 Andre forpliktelser	-122 077	-26 518
-20 162	-113 695		Sum forpliktelser	-122 077	-26 518
-3 265 601	-3 638 883		SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	-3 650 677	-3 273 001

FOTO: CONTENTVIDEO

NOTE 1: REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet for pensjonskassen er avlagt i overensstemmelse med kravene i Lov om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomheter m.v. av 10.06.2005 (forsikringsvirksomhetsloven), Forskrift om årsregnskap m.m. for pensjonsforetak og tilpasning til internasjonale EU-godkjente regnskapsprinsipper (IFRS 9 /IAS).

KONSERNET

Konsernregnskapet omfatter aksjeselskap hvor HKP eier mer enn 50 % av aksjene eller har bestemmende innflytelse.

KONSOLIDERINGSPRINSIPPET

Ved konsolidering av datterselskap benyttes oppkjøpsmetoden. Aksjer i datterselskap er eliminert mot egenkapitalen på kjøpstidspunktet. Det er tatt hensyn til eventuelle mer-/mindreverdier i forbindelse med kjøp.

Datterselskapets offisielle selskapsregnskap utarbeides i henhold til NGAAP, justert for virkelig verdi i eiendom jfr. IAS 39 og IAS 40 på grunn av omarbeidelse til de regnskapsprinsipper som gjelder for Halden kommunale pensjonskasse. Interne mellomværende, interne gevinster og tap, renter og utbytte mellom konsernselskap, samt andre konserninterne transaksjoner er eliminert i konsernregnskapet.

NOTE 2: VURDERINGSPRINSIPPER

Styret har vedtatt å benytte muligheten som er gitt gjennom Forskrift om årsregnskap m.m. for pensjonsforetak §3-3, finansielle instrumenter innregnes og måles i samsvar med IFRS 9. IFRS 9 ble innført fra 01.01.2023 og erstattet IAS39. IFRS 9 har tre kategorier for klassifisering og måling av finansielle instrumenter:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med resultatføring over andre inntekter og kostnader
- Virkelig verdi med resultatføring over ordinært resultat

Dette innebærer at virkelig verdjusteringer på finansielle eiendeler skal føres over resultatet før andre resultatkomponenter. Regnskapsstandarden har ikke gitt vesentlige effekter på pensjonskassens klassifisering, måling og avsetning for tap.

Pensjonskassens eiendeler er i hovedregel notert på offentlig markedsplass, og målt i samsvar med årsregnskapsforskriftens §5-12, 2.ledd a). Unntakene fra dette er spesifisert i de underliggende noter.

FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER

FINANSIELLE INSTRUMENTER SOM HOLDES TIL FORFALL

Obligasjoner som pensjonskassen har til hensikt og evne til å holde til forfall og som måles til amortisert kost over resultatet ved bruk av effektiv rente metode. Forventet tap som følge av mislighold er beregnet til null.

Pensjonskassen vurderer løpende kredittrisikoen i porteføljen. Evt. nedskrivning gjennomføres hvis det oppstår verdifall som følge av kredittrisiko.

INVESTERINGSEIENDOM

Pensjonskassens egen bruk av eiendommene utgjør mindre enn 10%, og pensjonskassen vurderes derfor ikke å komme under bestemmelsene om eierbenyttet eiendom. Investerings eiendommene vurderes i hht IAS 40 til virkelig verdi (se egen spesifisering i note 27).

PANTELÅN

Utlån måles til nedbetalt verdi over resultatet. Utlånsporteføljen er vurdert i henhold til regler fastsatt av Finansdepartementet, og er etter utlånsforskriften av 01.01.2021 funnet og ikke være tapsutsatte.

FINANSIELLE OMLØPSMIDLER

FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI

Aksjer og obligasjoner samt andeler i fond vurderes til virkelig verdi over resultatet i henhold til IFRS 9.. Aksjer og obligasjoner er tilordnet etter anskaffelseskost etter FIFO-metoden. (FIFO-metoden er en forkortelse for «first in, first out» og forutsetter at de eiendelene som ble innkjøpt først, også skal selges først). Unoterte aksjer måles til siste observerbare verdi eller til takst. Enkelte av de globale fondene er valutasikret. Aksjer i datterselskap vurderes til virkelig verdi i henhold til IFRS 9.

RENTEINNTEKTER

Renteinntekter inntektsføres når de er påløpt.

FORDRINGER

Premiefordringer og andre fordringer er balanseført til pålydende. Fordringene er vurdert til ikke å være tapsutsatte.

LIKVIDITET-, RENTE- OG VALUTARISIKO

Pensjonskassen har tilnærmet ingen likviditetsrisiko i kort og mellomlangt tidsperspektiv da løpende innbetalinger overstiger løpende utbetalinger.

Renterisiko er beskrevet i underliggende noter.

Valutarisikoen er sikret i obligasjonsporteføljen.

Plasseringer i aksjefond er notert i norske kroner. Noen av de underliggende aksjene i fond med globale mandater, er notert i utenlandsk valuta. Disse posisjonene er i hovedsak sikret til NOK.

AVSETNINGER TIL FORSIKRINGSFORPLIKTELSE

Premiereserven utgjør den forsikringstekniske kontantverdien av pensjonsrettigheter opptjent på beregningspunktet. Beregningen foretas av pensjonskassens aktuar. Pliktig avsetning til premiereserve er fastsatt i samsvar

med styrevedtak. Overskudd på avkastningsresultat og positivt risikoresultat blir overført tilleggsavsetninger, risikoutjevningssfond eller premiefond etter styrets beslutning.

RISIKOUTJEVNINGSFOND

Risikoutjevningssfondet (RUF) benyttes i forbindelse med overskudd/ underskudd på risikoresultatet. Fondet beregnes av pensjonskassens aktuar.

REASSURANSE

Pensjonskassen har inngått avtale om katastrofereassurans som dekker en eller flere hendelser som inntreffer som følge av en og samme katastrofe i løpet av 72 timer. Reassurandør dekker tap mellom 10 og 100 millioner kroner.

Reassurandør er O2 Broking A/S. Verdien av gjenforsikringsandelen etter årsregnskapsforskriftens § 3-2, 4.ledd, er ikke inntatt som eiendel i regnskapet da den er vanskelig å måle.

NOTE 3: PENSJONSPREMIE

	2023	2022
Normalpremie	91 685 879	89 300 584
Til/fra administrasjonsreserve	6 959 982	2 607 000
Administrasjonskostnad	10 397 901	12 040 000
Premie for ikke-forsikringsbare hendelser	2 852 547	22 644 164
Reguleringspremie	147 386 267	86 151 126
Avkastningsgaranti	1 948 000	1 806 000
Til sammen	261 230 575	214 548 874
Herav medlemspremie (2 %)	20 493 776	16 715 919
Avgitt gjenforsikringspremie	-111 540	-97 500
Overført premiereserver fra andre	0	14 497 750
Sum premieinntekter for egen regning	261 119 035	228 949 124

NOTE 4: UTbetalte pensjoner:

Utbetalte pensjoner	2023	2022
Alderspensjon	63 547 884	58 471 253
Uførepensjon	14 868 088	14 901 121
Ektefellepensjon	4 473 849	4 064 176
Barnepensjon	403 818	567 368
AFP	15 778 796	16 086 220
Sum pensjoner	99 072 435	94 090 138
Utbetalte refusjoner ihht overføringsavtalen	7 205 469	7 819 854
Mottatte refusjoner ihht overføringsavtalen	11 295 249	14 057 557
Netto utbetalte pensjoner	94 982 655	87 852 435

NOTE 5: MEDLEMSBESTAND PR 31.12.23

	Halden kommune	Halden kom. PK	H. Kirkelig Fellesråd	Sum
Antall aktive medl (ekskl uføre)	2 271	4	83	2 358
Fratrådte	4 631	0	46	4 677
Antall pensjonister	1 750	0	19	1 769
herav uførepensjonister	372	0	1	373
herav alderspensjonister	1 186	0	17	1 203
herav AFPere	47	0	0	47
herav ektefellepensjonister	135		1	136
herav barnepensjonister	10	0	0	10
	8 652	4	148	8 804

- I tillegg er det 117 av uførepensjonistene og alderspensjonistene som får et barn tillegg som følge av at de har barn under 18 år.

NOTE 6: PENSJON EGNE ANSATTE

Pensjonsforpliktelser innregnes og måles i samsvar med IAS 19. Det var i 2023 fire ansatte i pensjonskassen.

Pensjonskostnader inkl. AGA	2024	2023
Nåverdi av årets opptjening	745 708	725 030
Rentekostnad	308 128	266 161
Amortisering av (reduisert)/økt forpliktelse ved pensjonsplanendring	0	0
Brutto pensjonskostnad	1 053 836	991 191
Forventet avkastning	-297 404	-226 083
Administrasjonskostnad/rentegaranti	0	0
Netto pensjonskostnad inkl. adm.kostnader	756 432	765 108
AGA netto pensjonskostnad inkl. adm.kostnader	106 657	107 880
Resultatført pensjonskostnad	863 089	872 988
Resultatført aktuarielt tap (gevinst)	0	-875 388
Herav resultatført AGA av aktuarielt tap (gevinst)	0	-108 177
Pensjonsforpliktelse	31.12.2024	31.12.2023
	Estimat	
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	10 993 461	9 939 625
Pensjonsmidler	10 355 072	9 129 724
Netto forpliktelse før arb.avgift	638 389	809 901
Arbeidsgiveravgift	90 013	114 196
Netto forpliktelse inkl. AGA	728 402	924 097
Ikke resultatført aktuariell gevinst (tap) ekskl. AGA	0	0
Ikke resultatført aktuariell gevinst (tap) AGA	0	0
Balansført netto forpliktelse etter AGA - i balansepost 3.2/6.4.3	728 402	924 097
Avstemming inkl. AGA	2024	2023
Verdi ved årets begynnelse	924 097	2 122 072
+ Årets netto pensjonskostnad	863 089	872 988
+ Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbasert pensjonsordninger	0	-875 388
- Premieinnbetalinger	-1 058 784	-1 195 575
Balansført netto forpliktelse UB i år inkl. AGA	728 402	924 097
Medlemsstatus	01.01.2024	01.01.2023
Antall aktive	4	4
Antall oppsatte	0	0
Antall pensjoner	0	0
Gj.snitts pensjonsgrunnlag, aktive	967 657	910 834
Gjennomsnittsalder, aktive	53,02	52,02
Gjennomsnitts tjenestetid, aktive	12,15	11,15
Forventet gjenstående tjenestetid, aktive	13,98	14,98
Forutsetninger	01.01.2024	01.01.2023
Diskonteringsrente	3,10 %	3,00 %
Lønnsvekst	3,50 %	3,50 %
G-regulering	3,25 %	3,25 %
Pensjonsregulering	2,80 %	2,60 %
Forventet avkastning	3,10 %	3,00 %
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %

NOTE 7: FORUTSETNINGER FOR FORSIKRINGSFORPLIKTELSER

Premiereserve er avsatt på beregningsgrunnlag «K2013». Grunnlagsrente er 2,62 % for all opptjening før 1.1.2012, og 2,5 % for opptjening fra 1.1.2012 til 1.1.2015. Fra og med 1.1.2015 er all opptjening på 2.0 %. Fra og med 31.12.2015 ble opptjeningen på 3 % redusert til 2,62 %, som følge av frigjort kapital fra reduserte uførepensjonsforpliktelser. Gjennomsnittlig grunnlagsrente er 2,25 %.

NOTE 8: SENSITIVITETSANALYSE

Forutsetning	Endring	Økt premiereserve (mill. kroner)
Dødelighet	Reduksjon 10% i alle aldre	49,7
Uførhet	Økning 15 %	9,9

Tabellen nedenfor viser effekten på premiereserven (i mill. kr) ved en reduksjon i dødelighet på 10 % og ved en økning i uførhet på 15% (25% det første året).

NOTE 9: ENDRINGER I FORSIKRINGSFORPLIKTELSER

	Premiereserve	Buffer-fond	Premiefond	Totalt
Saldo 01.01.	2 025 535 319	667 535 088	300 894 279	2 993 964 686
Premier	261 230 575		-87 520 458	173 710 117
Administrasjonspremie	-10 397 901			-10 397 901
Gjenforsikringspremie	-111 540			-111 540
Rentegaranti	-1 948 000			-1 948 000
Pensjonsutbetalinger	-94 982 655			-94 982 655
Garantert rente	46 286 727		4 890 775	51 177 503
Risikoresultat	-16 070 538			-16 070 538
Til administrasjonsresultat	-3 799 306			-3 799 306
Overføringer	0	170 153 765	8 035 269	178 189 034
Saldo 31.12.	2 205 742 682	837 688 853	226 299 864	3 269 731 399

FOTO: CONTENTVIDEO

NOTE 10: SPESIFIKASJON AV AVSETNINGER PÅ BALANSEN

	2023	2022	2023	2022	Endring
	Antall forsikrede		Reserve opptjente ytelser (beregnet etter individuell pensjonsalder)		
Aktive	2 358	2 263	642 185 820	578 269 723	63 916 097
Oppsatte rettigheter	4 677	4 421	193 908 884	172 185 588	21 723 296
Oppsatte/aktive i alt	7 035	6 684	836 094 704	750 455 311	85 639 393
Alderspensjon	1 250	1 197	920 994 811	844 813 837	76 180 974
Ektefellepensjon	136	133	49 254 484	46 481 811	2 772 673
Barnepensjon	10	10	3 866 473	3 817 392	49 081
Uførepensjon	373	378	307 061 306	298 111 130	8 950 175
Aktuelle i alt	1 769	1 718	1 281 177 074	1 193 224 170	87 952 904
TOTALT	8 804	8 402	2 117 271 778	1 943 679 481	173 592 297
Netto Premiereserve			2 117 271 778	1 943 679 481	173 592 297
Netto premiereserve			2 117 271 778	1 943 679 481	173 592 297
Erstatningsavsetninger			29 467 466	27 239 447	2 228 019
Adminstrasjonsreserve			59 003 438	54 616 390	4 387 048
Premiereserve inklusive erstatningsavsetninger og adm.reserve			2 205 742 682	2 025 535 319	180 207 363
Forhåndsreservering K2013					0
Manglende avsetning			0	0	0
Balansført premiereserve			2 205 742 682	2 025 535 319	180 207 363

Endring i forsikringsfondet	
Endring i premiereserve før erstatningsavsetninger og administrasjon	173 592 297
Endring i erstatningsavsetninger	2 228 019
Endring i administrasjonsavsetninger	4 387 048
Sum endring i premiereserve	180 207 363
Premiefond anvendt til dekning av premie)/Innbetaling til premiefond	-87 520 458
Renter til premiefondet	4 890 775
Risikoresultat tilordnet forsikringskontrakter overført premiefond	8 035 269
Sum endring i premiefond	-74 594 414
Til/(fra) bufferfond	170 153 765
Endring i risikoutjevningfond	8 406 872
Sum alle endringer	284 173 587

Premiefond	2023	2022
Premiefond 3112.	226 299 864	300 894 278
Bufferfond	837 688 854	667 535 089
Årlig innbetalt premie	173 710 117	195 164 003
Premiefondet i % av årlig premie	130,27 %	154,18 %

Premiefondets anvendelse siste 7 år	Dekning av premie
2023	87 520 458
2022	19 384 871
2021	16 417 544
2020	-5 771 640
2019	7 095 211
2018	4 137 030
2017	40 965 158

NOTE 11: FORSIKRINGSTEKNISKE AVSETNINGER PR 31.12.23

	Sum
Premiereserve	2 176 275 216
Bufferfond	837 688 854
Premiefond	226 299 864
Erstatningsreserve	29 467 466
Sum	3 269 731 401

NOTE 14: EGENKAPITAL

MORSELSKAPET					
Egenkapital	Innskutt EK	Fond for urealiserte gevinster	Risikoutjevningfond	Opptjent EK	Sum EK
EK 01.01.	53 791 910	0	5 035 275	192 646 967	251 474 152
Ny innskutt egenkapital	4 051 071				4 051 071
Resultat av ikke-teknisk regnskap				-2 734 329	-2 734 329
Andre resultatkomponenter				767 212	767 212
Skattekostnader				-879 254	-879 254
Administrasjonsresultat				-477 440	-477 440
Rentegarantipremie og forjenesteelement				1 948 000	1 948 000
Avkastning på risikoutjevningfondet			371 603		371 603
Risikoresultat			8 035 269		8 035 269
Etterslep skatt 2018-2022				-7 100 000	-7 100 000
Egenkapital 31.12.	57 842 981	0	13 442 147	184 171 156	255 456 284
KONSERN					
EK 01.01.2023					251 474 151
Justeringer					455 432
Ny innskutt egenkapital					4 051 071
Egenkapital konsern 31.12.					255 980 654

NOTE 15: RESULTATANALYSE

Administrasjonsresultat	-477 440
Premie for avkastningsgaranti	1 948 000
Netto finansinntekter i kollektiv porteføljen	221 702 871
- Pliktige rentekostnader	-51 177 503
Renteresultat	170 525 368
Risikoresultat	16 070 538
Teknisk resultat	188 066 466
Resultat i selskapsporteføljen	-2 734 329
Skattekostnader	-879 254
Andre resultatkomponenter	767 212
Total resultat før disponering	185 220 095
Overført til/fra bufferfond	-170 153 765
Risikoresultat til premiefond	-8 035 269
Renteresultat til premiefond	0
Renteresultat overført til premiereserve	0
Risikoresultat til risikoutjevningfond	-8 035 269
Renteresultat til risikoutjevningfond	-371 603
Til selskapsporteføljen	-1 375 811

NOTE 12: SPESIFIKASJON AV PREMIEFOND

Halden kommune	H. kirkelige fellesråd	Halden kom. PK	Sum
222 850 835	1 467 832	1 981 197	226 299 864

NOTE 13: SPESIFIKASJON AV BUFFERFOND

Halden kommune	H. kirkelige fellesråd	Halden kom. PK	Sum
826 009 689	1 890 900	9 788 266	837 688 854

NOTE 16: KAPITALAVKASTNING

Kollektivporteføljen (kunde):		
Kapitalavkastning	Verdijustert	Bokført
2023	7,38 %	7,38 %
2022	-2,51 %	-2,51 %
2021	9,36 %	5,44 %
2020	8,28 %	5,78 %
2019	11,03 %	4,45 %
2018	1,61 %	4,61 %
Selskapsporteføljen:		
Kapitalavkastning	Verdijustert	
2023	-0,74 %	
2022	8,41 %	
2021	4,96 %	
2020	5,81 %	
2018	5,55 %	
2017	3,90 %	

NOTE 17: OBLIGASJONER, SERTIFIKATER OG ANDRE FINANSIELLE EIENDELER, INKL UREALISERTE TAP

Pengemarkedsfond	Antall andeler	Kostpris	Kursverdi	Urealisert	Balanseført verdi
Nordea Kort Obligasjon Pluss (selskap)	62 998,49	62 974 894	63 164 161	189 267	63 164 161
Nordea FRN Pensjon	40 252,34	40 206 551	41 064 855	858 304	41 064 855
Sum		103 181 445	104 229 016	1 047 571	104 229 016

Obligasjonsfond	Antall	Kostpris	Kursverdi	Urealisert	Balanseført verdi
Alfred Berg Høyrente	456 635,62	45 527 066	55 098 927	9 571 860	55 098 927
Alfred Berg Nordic Inv Grade Inst	678 861,36	70 117 431	72 983 026	2 865 595	72 983 026
Alfred Berg Nordisk Ansvarlig Kapital	452 797,38	44 859 723	47 744 631	2 884 908	47 744 631
Alfred Berg Obligasjon	397 624,66	46 030 157	46 158 736	128 579	46 158 736
Payden Global Bond Fund NOK	1 399 304,39	197 305 466	185 998 618	-11 306 848	185 998 618
Loomis Sayles Sust Global Corp	1 808 156,84	181 271 896	167 399 160	-13 872 736	167 399 160
AXA WF Global Sustainable Aggregate I	1 117 211,18	107 857 552	101 498 635	-6 358 917	101 498 635
Dimensional Global Short Fixed Income NOKH	12 991 621,65	133 840 862	128 617 053	-5 223 809	128 617 053
Pareto Obligasjonsfelleskap			63 674	63 674	63 674
Sum		826 810 153	805 562 460	-21 247 694	805 562 460
Til sammen		929 991 598	909 791 476	-20 200 123	909 791 476

NOTE 18: AKSJER OG ANDELER I AKSJEFOND, INKL UREALISERT GEVINST OG TAP

Aksjefond	Antall andeler	Kostpris	Kursverdi	Urealisert	Balanseført verdi
C WorldWide Globale Aksjer	3 879,30	18 367 305	102 615 167	84 247 862	102 615 167
Nordea Stabile Aksjer Global	35 286,13	56 500 000	132 690 535	76 190 535	132 690 535
Danske Fund Aksje Norge Inst II	18 821,85	17 584 839	78 234 829	60 649 990	78 234 829
Alfred Berg GAMBAAK	2 210,99	39 587 703	117 534 360	77 946 657	117 534 360
AB Global Core Equity IX	19 404,03	33 901 400	91 353 623	57 452 223	91 353 623
T Rowe Global Value Select USD	565 842,77	54 969 720	87 318 201	32 348 481	87 318 201
Genesis EM Investment Company - Class C (global)	29 338,14	24 267 362	22 678 560	-1 588 802	22 678 560
Storebrand Global Indeks B	23 181,66	58 500 000	63 649 903	5 149 903	63 649 903
REQ Global Compounders Inst NOK	228 275,32	20 000 000	26 473 089	6 473 089	26 473 089
KLP AksjeGlobal Indeks II	40 993,62	149 022 976	153 802 323	4 779 347	153 802 323
Arctic Norwegian Value Creation D	44 481,55	63 516 124	78 948 963	15 432 839	78 948 963
Sensibel AS	146 481,00	9 499 950	13 472 412	3 972 462	13 472 412
Minuendo AS	33 029,00	8 999 867	10 950 237	1 950 370	10 950 237
Elliptic Lab	55 000,00	12 650 000	9 372 000	-3 278 000	9 372 000
Link Fund		25 000 000	27 096 117	2 096 117	27 096 117
Kilter AS	190 291,00	8 200 034	8 200 263	229	8 200 263
Fotress Fund	8 250,00	825 000	673 019	-151 981	673 019
Obligo Nordic Climate Impact Fund III AB		17 416 844	15 333 739	-2 083 105	15 333 739
NRP Green Transition	31 466,00	16 125 602		-1 059 681	15 065 921
Leid AS	13 525,00	4 999 787		0	4 999 787
Værste AS	1 300 684,00	91 952 149	162 926 621	70 974 472	162 926 621
Ski sentrum Eiendom AS	29 900,00	25 990 000	27 479 298	1 489 298	27 479 298
Wilberg Atrium Holding AS	22 528 242,00	14 040 000	23 792 387	9 752 387	23 792 387
HKP Eiendom Holding AS		298 614 093	398 082 798	99 468 705	398 082 798
Sum		1 070 530 754	1 652 678 443	602 213 397	1 672 744 151

Det ble kommitert NOK 3,0 millioner kroner i Fortress Fund, per 31.12.23 gjenstår det NOK 2,175 millioner kroner. I Obligo er det kommitert SEK 20,0 millioner kroner, per 31.12.23 gjenstår det SEK 4,47 millioner kroner.

NOTE 19: RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST

Regnskapspost	Klassifisering IAS39	Klassifisering IFRS 9	IAS 39 31.12.22	Endring av måling tapsavsetning	IFRS 9 01.01.23
6.3 Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	Amortisert kost	Amortisert kost	122 305	0	122 305

Verdipapir	Amortisert kost	Påløpt rente/utbytte	Sum 31.12.23
Spb Øst 14/24 4,10%	23 004 589	917 164	23 921 753
OBOS-banken AS 15/25 2,85%	20 023 374	370 110	20 393 484
Spb 1 Sørøst-Norge 18/28 3,03%	14 955 034	311 301	15 266 336
Nordea Eiendomskre AS 22/29 4,00% C COVID	19 886 925	175 342	20 062 268
BN Bank ASA 21/28 2,30%	18 267 397	102 082	18 369 480
Posten Bring AS 23/30 4,22%	20 000 000	580 395	20 580 395
Swedbank AB 23/30 4,88% NOK	20 000 000	631 689	20 631 689
Spb 1 Østfold Akershus 23/30 4,32%	20 021 451	572 844	20 594 295
Spb Sør 23/30 4,89%	20 000 000	616 274	20 616 274
Spb 1 Boligkreditt AS 23/30 ADJ C COVID	19 991 727	70 089	20 061 816
Bane NOR Eiendom AS 23/29 5,00%	20 000 000	572 603	20 572 603
Länsförsäkringar H AB 23/31 3,97% C COVID	21 417 044	524 040	21 941 084
Spb Vest Boligkredit AS 23/33 ADJ C COVID	13 971 425	234 740	14 206 165
Spb Vest 23/27 5,80%	19 995 420	101 699	20 097 119
Å Energi AS 23/30 5,195%	24 000 000	351 837	24 351 837
Posten Bring AS 23/31 5,134%	6 000 000	84 395	6 084 395
Hafslund AS 23/29 5,26%	20 000 000	216 164	20 216 164
Eviny AS 23/28 5,13%	20 000 000	163 036	20 163 036
Oslo komm 23/31 4,45%	17 982 353	105 265	18 087 618
Telia Company AB 23/29 4,675%	20 000 000	63 997	20 063 997
	379 516 740	6 765 065	386 281 804

Duasjon	4,9 år
Effektiv rente	4,40 %

Forventet tap som følge av mislighold er beregnet til kr 49 456,-. Tapsavsetningen er ikke kostnadsført.

NOTE 20: INNETEKTER FRA OG KOSTNADER VED FINANSIELLE EIENDELER

MORSELSKAPET	2023		2022	
	Kollektiv	Selskap	Kollektiv	Selskap
Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	-1 720	-626	36 249	8 818
Renter utlån	571	0	486	0
Renter bank	5 082	2 011	1 138	1 122
Renter obligasjoner og sertifikater	16 171	2 383	15 020	927
Renter obligasjoner holdt til forfall	12 965	0	6 925	0
Sum renteinntekter	34 789	4 394	23 568	2 049
Inntekter fra investeringseiendom	11 922	3 826	10 533	3 594
Kostnader investeringseiendom	-746	0	-101	0
Sum netto inntekter fra investeringseiendom	11 176	3 826	10 432	3 594
Realisert kursgevinst og -tap aksjer	51 848	0	88 557	0
Realisert kursgevinst og -tap obligasjoner	-2 258	0	-5 986	0
Sum realisert kursgevinst og -tap	49 589	0	82 572	0
Urealisert kursgevinst og -tap aksjer	101 265	0	-162 350	0
Urealisert kursgevinst og -tap obligasjoner	50 163	362	-87 206	-119
Verdiendringer eiendom	-23 559	-9 888	15 014	4 900
Sum verdiendringer	127 868	-9 526	-234 541	4 781
Forvaltningsgebyrer	-3 525	-307	-3 133	-335

KONSERN	2023		2022	
	Kollektiv	Selskap	Kollektiv	Selskap
Renter utlån	571	0	486	0
Renter bank	5 082	2 011	1 138	1 122
Renter obligasjoner og sertifikater	16 171	2 383	15 020	927
Renter obligasjoner holdt til forfall	12 965	0	6 925	0
Sum renteinntekter	34 789	4 394	23 568	2 049
Inntekter fra investeringseiendom	7 537	2 701	47 174	12 541
Sum netto inntekter fra investeringseiendom	7 537	2 701	47 174	12 541
Realisert kursgevinst og -tap aksjer	51 848	0	88 557	0
Realisert kursgevinst og -tap obligasjoner	-2 258	0	-5 986	0
Sum realisert kursgevinst og -tap	49 589	0	82 572	0
Urealisert kursgevinst og -tap aksjer	101 265	0	-162 350	0
Urealisert kursgevinst og -tap obligasjoner	50 163	362	-87 206	-119
Verdiendringer eiendom	-23 559	-9 888	15 014	4 900
Sum verdiendringer	127 868	-9 526	-234 541	4 781
Forvaltningsgebyrer	-3 525	-307	-3 133	-335

Note 20 er oppgitt i 1000-kroner.

NOTE 21: REALISERT TAP/GEVINST VERDIPAPIRER

Gevinst/ tap ved salg av verdipapirer	2023		2022	
	Tap	Gevinst	Tap	Gevinst
Salg av obligasjoner	-2 659 138	400 914	-6 594 834	609 149
Salg av aksjer	0	51 847 688	0	88 557 435
	-2 659 138	52 248 602	-6 594 834	89 166 584

NOTE 22: FORDRINGER

Morselskapet	Beløp	Portefølje
Fordring på HKP Holding Eiendom AS	63 134 483	Kunde
Fordring på selskapsporteføljen	92 525 508	Kunde
Andre fordringer	593 378	Kunde
Sum	156 253 369	

Fordring mot selskapsporteføljen gjelder lån gitt fra kollektivporteføljen i tilknytning salg av eiendommer mellom porteføljene. Lånet renteberegnes med 6 mnd NIBOR, avlest 01.01 og 01.07. Lånet behandles som serielån med halvårig nedbetaling. Per 31.12.23 utgjør lånets hovedstol kr 92 525 508,- og ingen påløpte renter.

Konsernet	Beløp	Portefølje
Fordring på selskapsporteføljen	92 525 508	Kunde
Kundefordringer	3 409 667	Kunde
Andre fordringer	1 202 839	Kunde
Sum	97 138 014	

Transaksjoner med nærstående parter:

Leieinntekter	Halden kommune	14 744 145
---------------	----------------	------------

NOTE 23: UTLÅNSPORTEFØLJEN

HKP yter lån til medlemmer mot førsteprioritets pant i fast eiendom. Lånene kan ikke overstige 80 % av markedsverdi av pantet. Ved årsskiftet var renten 5,50 % innenfor 60 % av markedsverdi og 5,80 % for den andelen av lånet som ligger mellom 60 % og 80 % av markedsverdi. Utlån til medlemmer pr 31.12.23 er på 16 925 568,- kroner. Fra og med 01.01.2024 innvilges det ikke nye lån. Innvilgede lån løper til forfall, og medlemmer med lån i ordningen får anledning til å endre lånebetingelser som løpetid, ekstraordinære avdrag og opplåning. I de siste årene har pensjonskassen ikke hatt tap på utlånsvirksomheten.

NOTE 24: PANTELÅN

Lånetaker	Låneopptak	Betingelser	Valuta	Utbet pr 31.12.23
Helsehuset 1 AS	22.12.2016	3,70 %	NOK	18 400 000
Mjåvand AS	30.06.2017	3,95 %	NOK	4 000 000
NHV 25 Holding AS	03.07.2017	3,62 %	NOK	10 464 000
Nydalen Eiendomsholding AS	28.09.2017	3,68 %	NOK	7 691 442
Oslo Sentrumsholding AS	28.09.2017	3,85 %	NOK	11 077 942
Forskningsveien II AS	13.10.2017	3,70 %	NOK	14 100 000
IK Gruppen AS	05.06.2018	4,54 %	NOK	13 900 000
Utlån til medlemmer			NOK	16 925 568
Sum				96 558 952

NOTE 25: ANDRE FINANSIELLE EIENDELER INKL BANKINNSKUDD

MORSELSKAP	2023	2022
DNB	108 690 172	34 685 630
Danske Bank	0	390 252
Sparebank 1	33 971 485	32 488 097
	142 661 657	67 563 979

Selskapsporteføljens andel av bankinnskudd er 41 922 111 kroner.

KONSERN	2023	2022
DNB	116 143 247	414 006 902
Danske Bank	0	390 252
Sparebank 1	33 971 485	32 488 097
	150 114 732	446 885 251

Selskapsporteføljens andel av bankinnskudd er 43 459 769 kroner.

NOTE 26: KORTSIKTIG GJELD/ANNEN GJELD

Kortsiktig gjeld består av gjeld fra selskapsporteføljen til kollektivporteføljen, avsatte periodiserte kostnader, pensjonsinnskudd, feriepengar, arbeidsgiveravgift, fagforeningskontingent og skattetrekk.

NOTE 27: INVESTERINGSEIENDOM

MORSELSKAP, kunde									
Eiendom	Anskaffet/Solgt	IB Anskaffelsesverdi	Historisk balanseført merverdi	Balanseført verdi før merverdi	Tilgang investert av pensjonskassen	Mer-/mindre verdi 2023	Salg av eiendom	Balanseført verdi 31/12	Leieinntekter 2023
Storgt.8 / Wiels plass 4 – Rådhuset	mar 03/ des 23	85 119 737	51 380 263	136 500 000	0	-11 800 000	-124 700 000	0	8 090 858
Svenskegata 6 – Fayegården	mar.03	14 395 928	23 080 997	37 476 925	4 918 163	-6 395 088		36 000 000	968 333
Kongens Brygge 3 – Tollboden	jul 10/ des 23	10 172 621	627 379	10 800 000	214 194	-914 194	-10 100 000	0	428 623
Storgt.8 / Wiels plass 4 – Gamle rådhus	mar 03/ des 23	43 770 874	529 126	44 300 000	0	-4 450 000	-39 850 000	0	2 434 274
Sum kunde		153 459 159	75 617 766	229 076 925	5 132 356	-23 559 281	-174 650 000	36 000 000	11 922 089

MORSELSKAP, selskap									
Eiendom	Anskaffet/Solgt	IB Anskaffelsesverdi	Historisk balanseført merverdi	Balanseført verdi før merverdi	Tilgang investert av pensjonskassen	Mer-/mindre verdi 2023	Salg av eiendom	Balanseført verdi 31/12	Leieinntekter 2023
Storgt.8 / Wiels plass 4 – Brannstasjonen	mar.03	13 027 719	13 004 541	26 032 260	1 784 266	-7 316 526		20 500 000	1 265 521
Tordenskjoldsgt. 4 – Folkets Hus	jun.08	29 345 879	14 554 121	43 900 000	1 171 669	-2 571 669		42 500 000	2 524 868
Storgt.8 / Wiels plass 4 – Rådhuset	des.23	124 700 000	124 700 000	124 700 000	0	0		124 700 000	
Kongens Brygge 3 – Tollboden	des.23	10 100 000	10 100 000	10 100 000	0	0		10 100 000	
Storgt.8 / Wiels plass 4 – Gamle rådhus	des.23	39 850 000	39 850 000	39 850 000	0	0		39 850 000	
Sum selskap		217 023 598	202 208 662	244 582 260	2 955 935	-9 888 195	0	237 650 000	3 790 389

Alle bygninger er kontoreiendommer, med unntak av Storgt.8 / Wiels plass 4 Brannstasjonen som er kontor/ lager/ garasjer. Med unntak av Svenskegata 6 er alle eiendommene er 100% utleid til Halden kommune. Leieavtalen er uoppsigelig for leietaker. Verdsettelsene er basert på en forrentningsverdi av eiendommene gjennomført av uavhengig takstmann.

KONSERN, kunde									
Eiendom	Anskaffet/Solgt	IB Anskaffelsesverdi	Historisk balanseført merverdi	Balanseført verdi før merverdi	Tilgang investert av pensjonskassen	Mer/mindreverdi 2023	Salg av eiendom	Balanseført verdi 31/12	Leieinntekter 2023
Storgt. 8/Wiels pl. 4 – Rådhuset	mar.03	86 407 202	50 092 798	136 500 000	0	-11 800 000	-124 700 000	0	8 090 858
Svenskegata 6 – Fayegården	mar.03	33 776 925	3 700 000	37 476 925	4 918 163	-6 395 088	0	36 000 000	968 333
Kongens Brygge 3 – Tollboden	jul.10	10 436 675	363 325	10 800 000	214 194	-914 194	-10 100 000	0	428 623
Storgt. 8/Wiels pl. 4 – Gamle rådhus	mar.03	43 804 949	495 051	44 300 000	0	-4 450 000	-39 850 000	0	2 434 274
Aluminiumsgården AS	des.19	8 373 107	0	8 373 107	0	-4 673 107	0	3 700 000	61 579
Hvalen Eiendom AS	jul.21	15 178 214	731 649	15 909 863	22 980	462 204	0	16 395 047	830 323
Ingierveien 6 Eiendom AS	jan.22	50 570 941	1 390 616	51 961 557	843 367	1 214 040	0	54 018 964	2 603 233
Kaldnes Kontorbygg 3 AS	aug.22	92 089 856	2 410 234	94 500 091	656 520	-5 388 060	0	89 768 551	4 243 439
Dikeveien 37 AS	jan.23	148 827 871	0	148 827 871	0	-10 343 288		138 484 583	9 050 446
Kerberos Investment AS	jan.23	29 723 973	0	29 723 973	0	2 840 854		32 564 827	1 669 517
Bankbygget Wiels plass AS	jun.23	30 843 085	0	30 843 085	0	0		30 843 085	851 288
Svinesundveien 330 AS	nov.23	83 524 894	0	83 524 894	0	-170 758		83 354 136	240 469
Sum kunde		633 557 692	59 183 674	692 741 366	6 655 224	-39 617 397	-174 650 000	485 129 193	31 472 384

KONSERN, selskap									
Eiendom	Anskaffet/Solgt	IB Anskaffelsesverdi	Historisk balanseført merverdi	Balanseført verdi før merverdi	Tilgang investert av pensjonskassen	Mer/mindreverdi 2023	Salg av eiendom	Balanseført verdi 31/12	Leieinntekter 2023
Storgt. 8/Wiels pl. 4 – Brannstasjonen	mar.03	24 032 261	1 999 999	26 032 260	1 784 266	-7 316 526		20 500 000	1 265 521
Tordenskjoldsgt. 4 – Folkets Hus	jun.08	29 345 879	14 554 121	43 900 000	1 171 669	-2 571 669		42 500 000	2 524 868
Storgt. 8/Wiels pl. 4 – Rådhuset	des.23	124 700 000	124 700 000	124 700 000	0	0		124 700 000	0
Kongens Brygge 3 – Tollboden	des.23	10 100 000	10 100 000	10 100 000	0	0		10 100 000	0
Storgt. 8/Wiels pl. 4 – Gamle rådhus	des.23	39 850 000	39 850 000	39 850 000	0	0		39 850 000	0
Aluminiumsgården AS	des.19/ des.23	1 726 147	251 937	1 978 085	0	-1 214 731	-763 354	0	16 007
Hvalen Eiendom AS	jul.21/ des.23	3 066 188	190 185	3 256 373	5 974	120 146	-3 382 492	0	215 835
Ingierveien 6 Eiendom AS	jan.22/ des.23	10 248 471	361 478	10 609 949	219 225	315 579	-11 144 752	0	676 686
Kaldnes Kontorbygg 3 AS	aug.22/ des.23	19 132 987	626 518	19 759 505	125 725	-1 400 576	-18 484 654	0	1 103 043
Dikeveien 37 AS	jan.23/ des.23	31 259 652	0	31 259 652	0	-2 688 642	-28 571 010	0	2 352 579
Kerberos Investment AS	jan.23/ des.23	5 980 056	0	5 980 056	0	738 453	-6 718 510	0	433 975
Bankbygget Wiels plass AS	jun.23/ des.23	6 363 294	0	6 363 294	0	0	-6 363 294	0	221 285
Svinesundveien 330 AS	nov.23/ des.23	17 241 333	0	17 241 333	0	-44 387	-17 196 946	0	62 508
Sum selskap		323 046 268	192 634 239	341 030 507	3 306 858	-14 062 353	-92 625 013	237 650 000	8 872 306

NOTE 28: AKSJER I DATTERSELSKAPER

Pensjonskassen innregner investeringer i datterselskapet ved måling til virkelig verdi etter IFRS 9.

Selskapets navn	Kontoradr.	Eierandel	Kostpris	Markeds-verdi	Mer-/mindre-verdier
HKP Eiendom Holding AS	Halden	100 %	298 614 093	398 082 798	99 468 705
Resultatfordeling:					
2.1 Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak					-1 720 154
12.1 Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak					-626 275
Sum					-2 346 429
Fordring/gjeld konsern:					63 134 483

NOTE 29: ADMINISTRASJONSKOSTNADER

Andre driftsutgifter	2023	2022
Lønnskostnader	6 543 574	6 395 920
Andre driftsutgifter	3 320 939	4 867 638
Forvaltningskostnader	3 831 740	3 132 689
Forsikringsrelaterte kostnader	978 395	1 085 400
Sum	14 674 647	15 481 647

NOTE 30: YTELSER TIL LEDENDE ANSATT OG STYRET

Styrehonorar utgjorde 728 342 kroner. Ett av styrets medlemmer har lån i Halden kommunale pensjonskasse. Godtgørelse til daglig leder utgjorde:

Fast lønn	1 328 502
Pensjonskostnader	278 985
Andre naturalytelser	4 392
Sum	1 611 879

NOTE 31: ANDRE KOSTNADER

MORSELSKAP		
Kostnader til revisjon inkl. mva	2023	2022
Lovpålagt revisjon - årsregnskap og ligningspapirer	1 113 503	613 334
Regnskapsmessig bistand	40 932	58 875
Sum	1 154 435	672 209

KONSERN		
Kostnader til revisjon inkl. mva	2023	2022
Lovpålagt revisjon - årsregnskap og ligningspapirer	1 561 187	1 060 021
Regnskapsmessig bistand	246 434	726 391
Sum	1 807 621	1 786 412

NOTE 32: SKATT

Skatter kostnadsføres når de påløper, det vil si at skattekostnaden er knyttet til det regnskapsmessige resultat før skatt. Skattekostnaden består av betalbar skatt (skatt på årets skattepliktige inntekt) og endring i netto utsatt skatt, samt formuesskatt. Skattekostnaden fordeles på ordinært resultat og resultat av ekstraordinære poster i henhold til skattegrunnlaget.

Årets skattekostnad fremkommer slik:	2023	
	Morselskap	Konsern
Betalbar skatt	1 157 585	1 157 585
For mye avsatt tidligere år	-278 331	
Endring utsatt skatt		-2 763 995
Årets totale skattekostnad	879 254	-1 606 410
Avstemming skattekostnad og skatt beregnet med nominell skattesats:		
Årets totale skattekostnad	879 254	
Skatt beregnet med nominell skattesats (25%)	1 977 580	
Avvik	-1 098 326	
<i>Avviket forklares med:</i>		
Formuesskatt	0	
Avsatt for mye tidligere år	278 331	
Ikke utlignet skatt verdiendring selskapsporteføljen	-65 959	
Ikke utlignede endring i midlertidige forskjeller	793 515	
Anvendt fremførbart underskudd ikke utlignet	92 440	
Sum forklaring	1 098 326	
Betalbar skatt i årets skattekostnad fremkommer slik:		
Ordinært resultat før skattekostnad pluss andre resultatkomponenter	7 910 320	
Permanente forskjeller	0	
Verdiendring aksjer og obligasjoner	263 837	
Endring midlertidige forskjeller	-3 174 059	
anvendelse av fremførbart underskudd	-369 758	
Sum årets skattepliktige overskudd	4 630 340	
Kostnadsført betalbar skatt	1 157 585	
Årets skattekostnad	1 157 585	

Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skattefordel

Positive og negative forskjeller mellom finansregnskap og skatteregnskap danner grunnlag for beregningen av utsatt skatt eller utsatt skattefordel i balansen.

Forskjeller som ikke kan utlignes:	MORSELSKAP		KONSERN	
	2023	2022	2023	2022
Varige driftsmidler	39 233 992	109 253 045	39 233 992	109 253 045
Gevinst og tapskonto inkludert overgangsregel	1 280 582	-12 033 927	2 268 221	-11 046 288
Verdipapirer	189 267	-173 171	189 267	-173 171
Pensjon	-924 098	0	-924 098	
Underskudd til fremføring	0	-1 551 129	0	-18 525 744
Sum	39 779 743	95 494 818	40 767 382	79 507 842
Utsatt skatt (25%)	9 944 936	23 873 705	10 191 846	19 876 961
Ikke utlignede forskjeller	-39 779 743	-95 494 818	-39 779 743	-56 089 025
Utsatt skatt grunnlag	0	0	987 639	23 418 817
Utsatt skattefordel			-4 494 205	3 212 452
Utsatt skatt			2 887 795	-1 044 599
Sum			-1 606 410	2 167 853

Nåverdi av utsatt skatt knyttet til Eiendommer i datterselskap er nettoført mot eiendommen i 2023.

For konsernet er utsatt skatt og utsatt skattefordel delvis nåverdieregnet. For konsernet foreligger det også 22% utsatt skatt for enkelte datterselskap og 25% for pensjonskassen. Utsatt skatt for pensjonskassen er ikke utlignet på grunn av svært lang tidshorisont. Skattemessig saldoverdi på bygningen er økt med tilsvarende andel av verdiregulering eiendom som er tilført forsikringstekniske avsetninger knyttet til kundeporteføljen.

Formuesskatt	2023	2022
0,15% formuesskatt	263 853	62 519

NOTE 33: KONTANTSTRØMOPPSTILLING

MORSELSKAPET		
Kontantstrømoppstilling - Den indirekte modell	2023	2022
Kontantstrøm av operasjonelle tjenester		
Resultat før skatt	7 910 315	22 852 359
Betalt skatt	-209 027	-64 007
Overført fra/til premiefond og tilleggsavsetninger	-74 594 358	-11 065 285
Verdiendring verdipapirer	-84 895 231	206 932 057
Gevinst/tap verdipapirer	-49 589 464	-82 571 750
Netto økning/reduksjon investert i finansielle omløpsmidler	11 913 412	-234 536 359
Overføring til/fra bufferfond	170 153 760	-124 852 018
Verdiendring fast eiendom	33 447 477	-19 914 406
Forskjell kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	180 207 363	162 212 392
Endring andre tidsavgrensningsposter	50 094 198	8 451 162
Netto kontantstrøm operasjonelle aktiviteter (A)	244 438 445	-72 555 855
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto investeringer og salg i fast eiendom	-8 088 291	-31 971 133
Netto investeringer i aksjer	1 730 000	3 365 000
Netto reduksjon/økning andre utlån	96 942 916	-18 987 153
Netto investert/solgt i finansielle anleggsmidler	-263 976 462	62 343 094
Netto investert finansielle omløpsmidler (B)	-173 391 837	14 749 808
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Endring i innskutt egenkapital	4 051 071	4 363 966
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)	4 051 071	4 363 966
Netto endring i likvider gjennom året (A+B+C)	75 097 679	-53 442 081
Likvidbeholdning 1.1.	67 563 979	121 006 060
Likvidbeholdning 31.12	142 661 657	67 563 979
Inkludert i posten likvidbeholdning er medtatt følgende poster fra balansen		
	31.12.2022	31.12.2021
Likvidbeholdning	142 661 657	67 563 979
Sum	142 661 657	67 563 979

NOTE 33: KONTANTSTRØMOPPSTILLING

KONSERN		
Kontantstrømoppstilling – Den indirekte modell	2023	2022
Kontantstrøm av operasjonelle tjenester		
Resultat før skatt	7 657 102	23 480 489
Betalt skatt	-314 344	-169 324
Overført fra/til premiefond og tilleggsavsetninger	-74 594 358	-11 065 285
Verdiendring verdipapirer	-84 895 231	220 486 225
Gevinst/tap verdipapirer	-49 589 464	-92 028 334
Netto økning/reduksjon investert i finansielle omløpsmidler	10 172 203	-234 536 359
Overføring til/fra bufferfond	170 153 760	-124 852 018
Verdiendring/gevinst/tap fast eiendom/tilgang	53 679 750	-24 635 509
Forskjell kostnadsført pensjon og inn/utbetalinger	180 207 363	162 212 392
Endring andre tidsavgrensningsposter	51 928 064	8 451 162
Netto kontantstrøm operasjonelle aktiviteter (A)	264 404 845	-72 656 561
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto Investeringer og salg i fast eiendom	-305 703 627	262 054 672
Netto investeringer i aksjer	-4 178 586	3 365 000
Netto reduksjon/økning andre utlån	8 632 241	-18 987 153
Netto investert/solgt i finansielle anleggsmidler	-263 976 462	62 343 094
Netto investert finansielle omløpsmidler (B)	-565 226 435	308 775 613
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Endring i minoritet	-	-14 512 896
Endring i innskutt egenkapital	4 051 071	4 363 966
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)	4 051 071	-10 148 930
Netto endring i likvider gjennom året (A+B+C)	-296 770 519	225 970 121
Likvidbeholdning 1.1.	446 885 251	220 915 130
Likvidbeholdning 31.12	150 114 732	446 885 251
Inkludert i posten likvidbeholdning er medtatt følgende poster fra balansen		
	31.12.2023	31.12.2022
Likvidbeholdning	150 114 732	446 885 251
Sum	150 114 732	446 885 251

Kilters mål er akselerere verdens overgang til et bærekraftig mat-system. Roboten AX-1 reduserer bruk av sprøytemiddel i mat-produksjon og øker avlingene på en bærekraftig måte. Kilter inngår i Halden kommunale pensjonskasses portefølje av unoterte investeringer.

NOTE 34: SOLVENSKAPITALKRAV

Pensjonskassen har vært underlagt forenklet solvenskapitalkrav etter forskrift om pensjonsforetak kapittel 4 siden 1.1.2019. Det forenklete solvenskapitalkravet baserer seg på det som tidligere var stresstest I, med noen mindre endringer. Solvenskapitalkravet gjelder for pensjonskassen til enhver tid. Solvenskapitalkravet er delt opp i markedsrisiko, livsforsikringsrisiko, helseforsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko. Pensjonskassen tilbyr ingen helseforsikring, og det er derfor ingen helseforsikringsrisiko for pensjonskassen.

Markedsrisiko uttrykker risikoen knyttet til store svingninger i det finansielle markedet. I beregningen av markedsrisikoen stresses aktivaene allokert til rente-, aksje-, eiendoms-, valuta- og kredittmarkedene med definerte verdiendringer. Markedsrisikoen er den største risikogruppen for pensjonskassen.

Livsforsikringsrisikoen uttrykker risikoen knyttet til endringer i avsetninger som følge av systematisk endring i dødelighet, forventet levetid og uførhet, som for eksempel generell bedring eller forverring av folkehelsen.

Motpartsrisiko uttrykker risiko for tap som følge av at motparter i derivatposisjoner, gjenforsikringsavtaler m.m. ikke kan møte sine forpliktelser.

Operasjonell risiko uttrykker risiko for tap som følge av svikt i interne prosesser, i system og som følge av eksterne hendelser.

Solvenskapitalkravet er beregnet på bakgrunn av Finanstilsynets til enhver tid gjeldende metodikk og risikomodeller.

	31.12.2023	31.12.2022
Samlet solvenskrav markedsrisiko	762	611
Samlet solvenskrav livsforsikringsrisiko	105	102
Samlet solvenskrav helseforsikringsrisiko	-	-
Samlet solvenskrav motpartsrisiko	20	54
Sum solvenskrav før korrelasjonseffekt	887	766
Samlet solvenskrav etter korrelasjonseffekt	800	660
Operasjonell risiko	14	13
Justering for den tapsabsorberende evnen til utsatt skatt	(122)	(101)
Samlet solvenskapitalkrav	692	572
Ansvarlig kapital med overgangsregler	1 162	957
Overskudd/underskudd av ansvarlig kapital	469	385
Solvenskapitaldekning	168 %	167 %
Ansvarlig kapital uten overgangsregler	957	1 063
Overskudd/underskudd av ansvarlig kapital uten overgangsregler	469	385
Solvenskapitaldekning uten overgangsregler	168 %	167 %

Solvenskapitaldekningen viser forholdet mellom ansvarlig kapital og samlet solvenskrav, og er på 168 %. Med det tilfredsstiller pensjonskassen solvenskapitalkravet.

NOTE 35: SOLVENSMARGINKRAV

	31.12.2023	31.12.2022
Egenkapital	243 172	246 439
Anvarlig lånekapital		
50% av BF og RUF	425 566	336 285
Solvensmargin kapital	668 737	582 724
4% av premiereserve, BF og premiefond	105 586	98 135
0,3% av Dødsrisikosum	2 874	2 726
18 % av ett års risikokostnad for uførhet og premiefritak	5 520	5 560
Solvensmargin krav	113 980	106 421
Solvensmargin	587 %	548 %

AKTUARBERETNING 2023 FOR HALDEN KOMMUNALE PENSJONSKASSE

Gabler Pensjonstjenester AS er aktuarfunksjon for Halden Kommunale Pensjonskasse. Pensjonskassens aktuarfunksjon sørger for at pensjonskassen til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte. Etter vår vurdering er forsikringsavsetningene i balansen pr. 31.12.2023 og tilordning av resultat fastsatt i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Rimeligheten i fordelingen i henhold til Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-13 (Tilordning av avkastning, overskudd) og § 3-14 (Overskudd på risikoresultatet) er vurdert i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-18 (Anvendelse av overskudd tilordnet kontrakten). Pensjonskassen har benyttet pristariffer som er meldt til Finanstilsynet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-7 (Meldeplikt og tilsyn med pristariffer). Premiereserven for de kontraktfastsatte forpliktelsene er beregnet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-9 (Premiereserve knyttet til kontraktfastsatte forpliktelser).

Kommentar:

Pensjonskassens styre har besluttet at bokførte inntekter i årsregnskapet fra investeringer i fond skal være fratrukket forvaltningskostnader (nettoføringsprinsippet). Pensjonskassens pristariff for kapitalforvaltning inkluderer derfor ikke forvaltningskostnader i investerte fondsandeler.

Oslo, 14. mars 2024
Gabler Pensjonstjenester AS

Aktuarfunksjon

Uavhengig revisors beretning

Til styret i Halden Kommunale Pensjonskasse

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Halden Kommunale Pensjonskasse.

Årsregnskapet består av:

- Selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- Konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- Oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav
- Gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av pensjonskassens finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak, og
- Gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av pensjonskassen og konsernet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Vår uttalelse om årsberetningen gjelder tilsvarende for redegjørelse om samfunnsansvar.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til pensjonskassens og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

BDO AS

Jørn Løken
statsautorisert revisor

DESIGN: GP MARKED AS. FOTO: CONTENT VIDEO AS

Kongens Brygge 3
Postboks 150, 1751 Halden
www.hkpensjon.no

HKP HALDEN KOMMUNALE
PENSJONSKASSE